

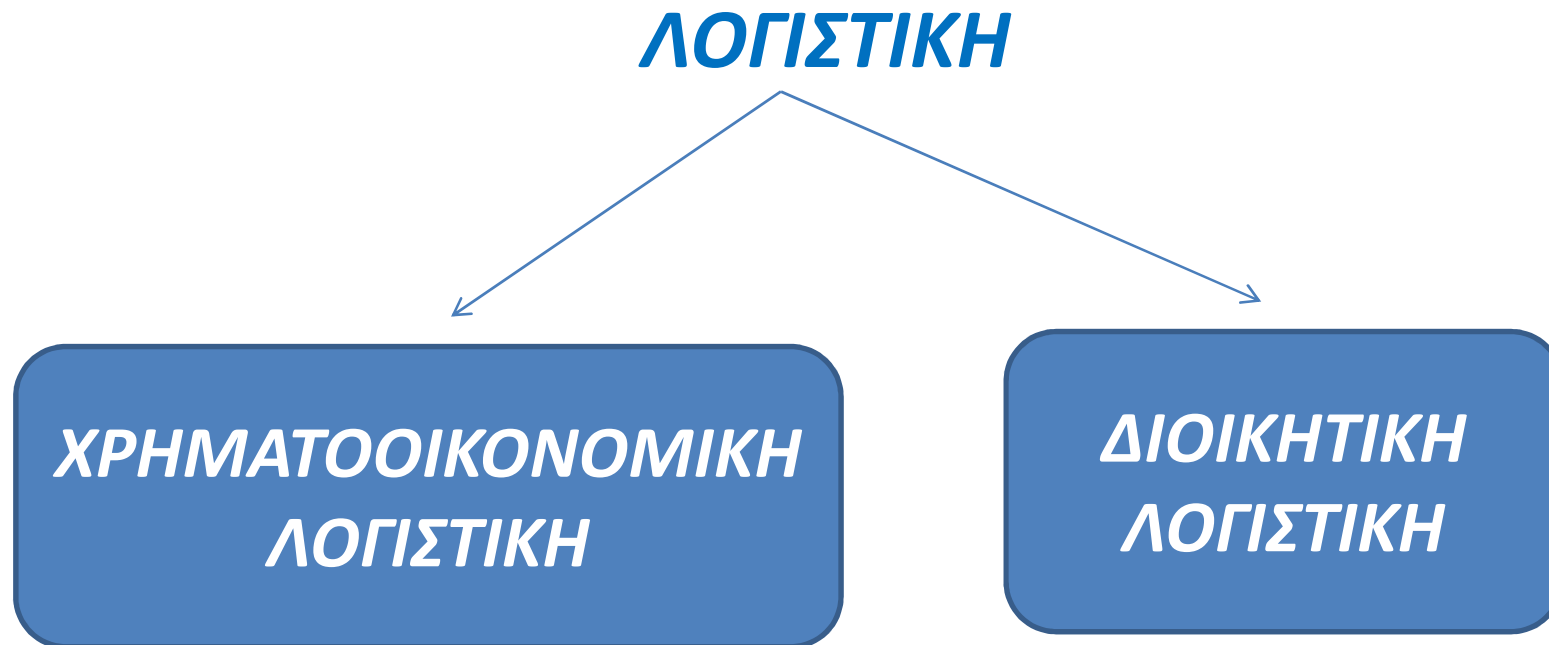
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ

ΚΟΣΤΟΛΟΓΗΣΗ

1^η ΔΙΑΛΕΞΗ

***ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ
ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ & ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ
ΕΠΙΜΕΡΙΣΜΟΣ & ΚΑΤΑΛΟΓΙΣΜΟΣ Γ.Β.Ε.***

ΚΛΑΔΟΙ ΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ

Η χρηματοοικονομική λογιστική ασχολείται με την πληροφόρηση όλων των ενδιαφερομένων που δεν συνδέονται άμεσα με την λειτουργία της επιχείρησης, δηλαδή βρίσκονται εκτός επιχείρησης και οι οποίοι δεν έχουν πρόσβαση στα λογιστικά της βιβλία, όπως

- Τράπεζες
- Επενδυτές
- Πελάτες
- Προμηθευτές
- Χρηματοοικονομικοί αναλυτές
- κλπ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ

Ο όρος «**Διοικητική Λογιστική**» εμφανίσθηκε μετά τον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο και δεν άρχισε να χρησιμοποιείται πριν το 1950.

Το έτος αυτό μια ομάδα ειδικών από την Αγγλία επισκέφθηκε τις Ηνωμένες Πολιτείες με πρωτοβουλία του Αγγλο-Αμερικανικού Συμβουλίου Παραγωγικότητας και συνέταξε έκθεση για την Διοικητική Λογιστική όπου αυτή ορίζεται ως:

«παράθεση λογιστικών πληροφοριών, κατά τρόπο που να υποβοηθεί την Διοίκηση, να διαμορφώνει την καθημερινή πολιτική της στις εργασίες της επιχείρησης».

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ

Η διοικητική λογιστική ασχολείται με την εσωτερική πληροφόρηση της διοίκησης σε όλα τα επίπεδα και αποτελείται από διάφορους τομείς όπως:

- Η ανάλυση του κόστους λειτουργίας (cost accounting)
- Ο προγραμματισμός της δράσης της επιχείρησης (planning)
- Ο έλεγχος της υλοποίησης του προγραμματισμού (control)
- Η αξιολόγηση της απόδοσης ανθρώπων και δραστηριοτήτων (evaluation)

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ

Μπορούμε να ορίσουμε τη διοικητική λογιστική ως τη **διαδικασία** της

- αναγνώρισης
- μέτρησης
- συγκέντρωσης
- ανάλυσης
- παρουσίασης
- ερμηνείας και
- γνωστοποίησης

των πληροφοριών, οι οποίες βοηθούν τα διοικητικά στελέχη των οικονομικών μονάδων, να επιτύχουν το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα, σχετικά με τους στόχους που έχουν τεθεί από αυτές.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ

Επομένως η «**προς τα έξω**» ή η «**προς τα μέσα**» ενημέρωση αποτελεί το χαρακτηριστικό στοιχείο της διάκρισης των δύο περιοχών του βασικού λογιστικού συστήματος, δηλαδή της χρηματοοικονομικής λογιστικής και της διοικητικής λογιστικής.

Πηγές Δεδομένων

Η διοικητική λογιστική αντλεί τα δεδομένα από το βασικό λογιστικό σύστημα αλλά και από άλλες εσωτερικές ή εξωτερικές πηγές δεδομένων.

Ενώ η χρηματοοικονομική λογιστική αντλεί τα δεδομένα κατά κύριο λόγο από το βασικό λογιστικό σύστημα.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ

Η διοικητική λογιστική **δεν υπόκειται σε αυστηρούς περιορισμούς** όπως η χρηματοοικονομική λογιστική και χαρακτηρίζεται σε σημαντικό βαθμό από **ελευθερία επιλογών**.

Τόσο η μεθοδολογία καταγραφής των δεδομένων, όσο και οι αναφορές που παράγει η διοικητική λογιστική **δεν υπόκειται σε αυστηρή τυποποίηση**.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ

Με την αξιοποίηση των τεχνικών και των μεθόδων που διαθέτει η διοικητική λογιστική, τα στελέχη που αναλύουν τα εκάστοτε διαθέσιμα στοιχεία **προσαρμόζουν την πληροφορία στις ανάγκες του επιπέδου του διοικητικού στελέχους στο οποίο απευθύνονται.**

Προφανώς άλλη πληροφορία χρειάζεται ο προϊστάμενος ενός τμήματος συναρμολόγησης και άλλη ο γενικός διευθυντής της επιχείρησης.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ

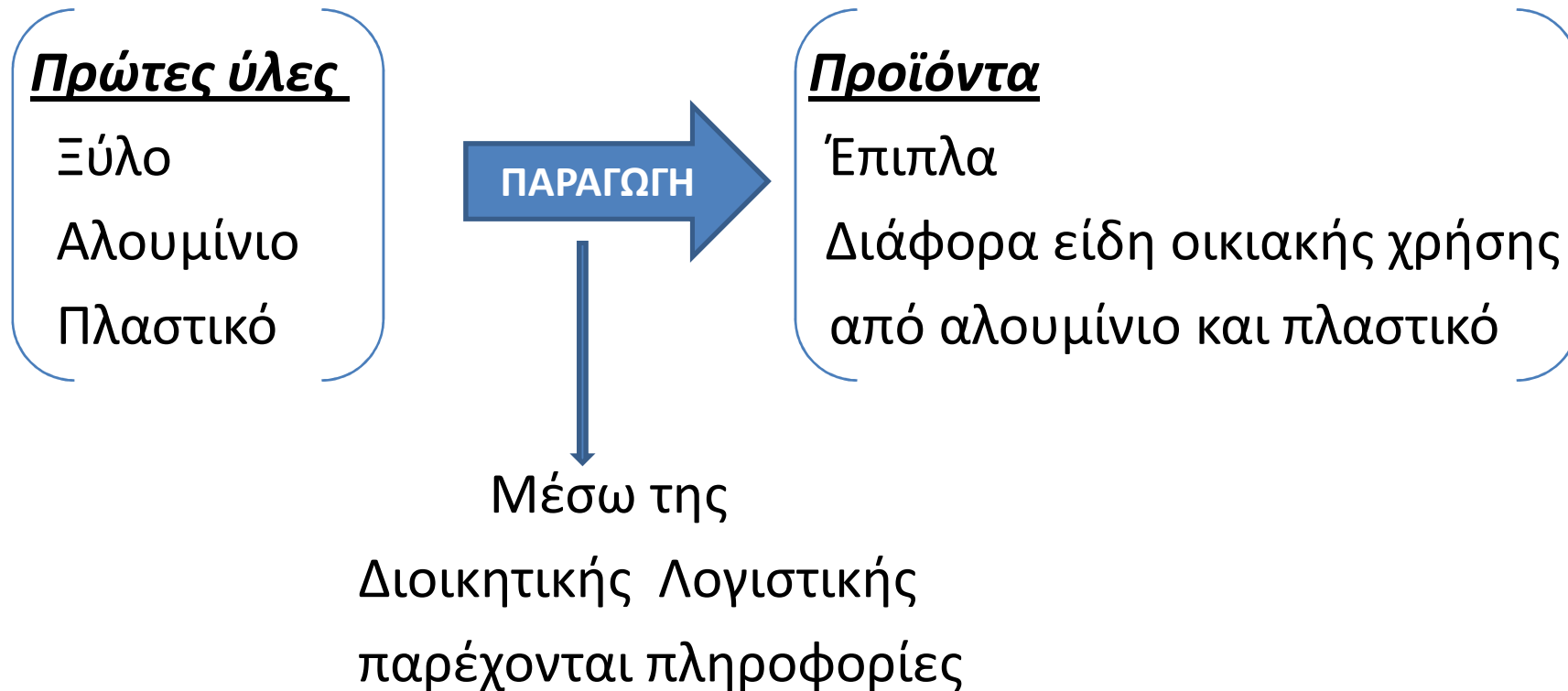
Αν και συνηθίζεται να συνδέεται η διοικητική λογιστική με τα προβλήματα και τις αποφάσεις που σχετίζονται με την παραγωγή και τη λειτουργία **βιομηχανικών επιχειρήσεων**, η χρησιμότητά της είναι το ίδιο σημαντική τόσο στις **εμπορικές** όσο και στις **επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών**.

Επίσης η διοικητική λογιστική έχει εφαρμογή **σε κάθε είδους οικονομικές μονάδες**, ανεξάρτητα από τον φορέα τους και τους στόχους τους οποίους υπηρετεί.

π.χ μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς, κρατικούς οργανισμούς.

ΠΟΙΕΣ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΑΝΑΓΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Παράδειγμα βιομηχανικής επιχείρησης

- **Συνολικό κόστος παραγωγής των προϊόντων και τα**
- **Επιμέρους συστατικά στοιχεία του κόστους**

ΠΟΙΕΣ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΑΝΑΓΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Οι πληροφορίες αυτές επιτρέπουν στα διοικητικά στελέχη:

- Να προσδιορίσουν τις λιγότερο αποδοτικές κατηγορίες προϊόντων
- Να καθορίσουν το ύψος των αποθεμάτων
- Να ελέγξουν το κόστος
- **Να υποστηρίξουν αποφάσεις τιμολόγησης**

Επίσης τα στελέχη πρέπει να αποφασίσουν

- Αν κάποιο τμήμα προϊόντος ή προϊόν θα παραχθεί ή θα παραγγελθεί σε εξωτερικό προμηθευτή.
- Αν δύο προϊόντα παράγονται από την ίδια πρώτη ύλη, ποιο μπορεί να διατεθεί πιο εύκολα στην αγορά και να αποφέρει μεγαλύτερα κέρδη.

ΠΟΙΕΣ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΑΝΑΓΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Επίσης χρειάζονται

- Προϋπολογισμούς για τον σχεδιασμό και τον έλεγχο.
- Έγκαιρη πληροφόρηση για τον προγραμματισμό της διαδικασίας της παραγωγής.
- Έγκαιρη πληροφόρηση για την διαχείριση και ανάπτυξη των γραμμών παραγωγής.
- κλπ

ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ

Σημαντικό μέρος της εργασίας των διοικητικών στελεχών, δηλαδή

- του σχεδιασμού και προγραμματισμού της δραστηριότητας
- του ελέγχου της λειτουργίας και
- της λήψης αποφάσεων

σχετίζεται με το κόστος και τις διάφορες μορφές με τις οποίες εμφανίζεται στις οικονομικές μονάδες.

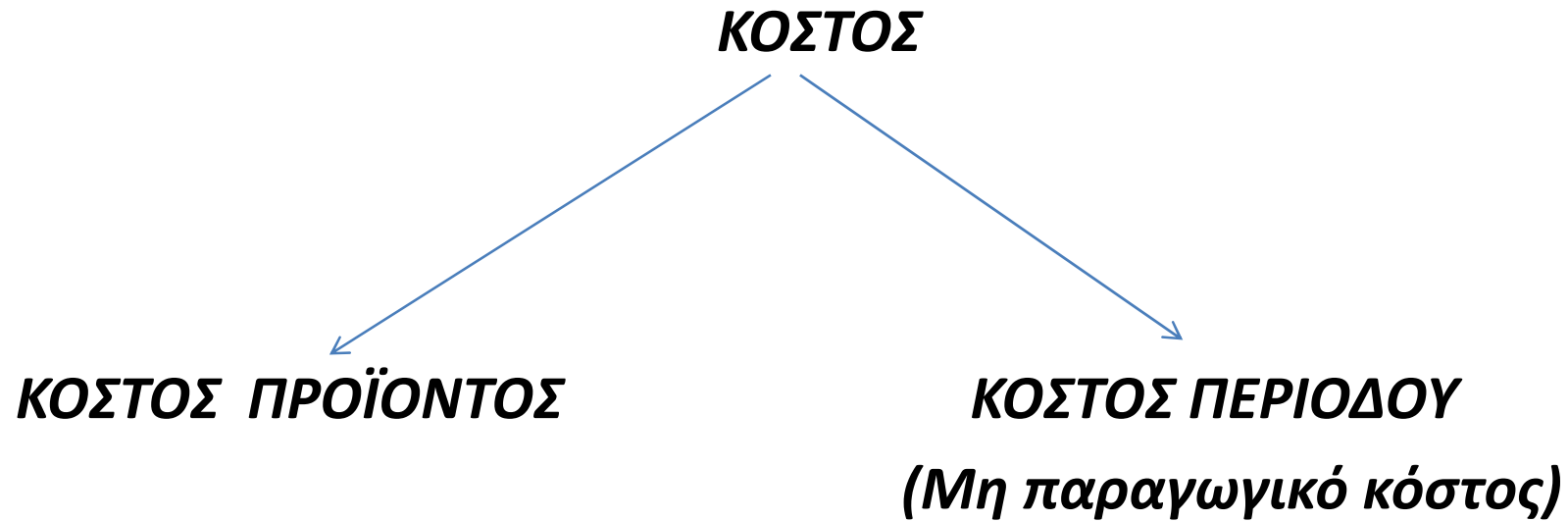
ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ

Κόστος είναι ένα αριθμητικό μέγεθος που αντιπροσωπεύει τα ποσά που επενδύθηκαν για την απόκτηση υλικών ή άυλων αγαθών και υπηρεσιών με σκοπό την χρησιμοποίηση τους για την πραγματοποίηση εσόδων από πωλήσεις ή για την κάλυψη κοινωνικών αναγκών.

Για να μετατραπεί το κόστος από στοιχείο του ενεργητικού σε στοιχείο των αποτελεσμάτων πρέπει το αγαθό ή η υπηρεσία στην οποία είναι το κόστος ενσωματωμένο να πουληθούν, καταστραφούν ή μεταβιβασθούν σε τρίτους.

ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ

ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ

Η διοικητική λογιστική κατατάσσει τα διάφορα είδη κόστους βάσει της λειτουργίας τους.

➤ **Κόστος παραγωγής**

➤ **Κόστος λοιπών λειτουργιών**

- Έξοδα διοικητικής λειτουργίας
- Έξοδα λειτουργίας διαθέσεως(πωλήσεως)
- Έξοδα λειτουργίας ερευνών και ανάπτυξης
- Έξοδα χρηματοοικονομικής λειτουργίας

ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ

ΚΕΝΤΡΑ ΚΟΣΤΟΥΣ

Η **μέτρηση του κόστους** είναι απαραίτητη να πραγματοποιηθεί και **σε σχέση με τις λειτουργίες ή τα τμήματα** της παραγωγικής διαδικασίας της επιχείρησης.

Κάθε τμήμα που θεωρείται ότι είναι η **αιτία δημιουργίας κόστους** και του οποίου επιδιώκεται ο προσδιορισμός του ονομάζεται **κέντρο κόστους ή θέση κόστους**.

Δηλαδή το κέντρο κόστους είναι ένας τομέας δραστηριότητας ή μια περιοχή ευθύνης στην οποία γίνεται λογιστική συγκέντρωση του κόστους.

ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ

ΚΕΝΤΡΑ ΚΟΣΤΟΥΣ

Τα κέντρα κόστους προβλέπονται από το σχέδιο της κοστολογικής οργάνωσης της επιχείρησης και συνδυάζονται με συγκεκριμένα υπεύθυνα πρόσωπα, τα οποία περιβάλλονται με τις αναγκαίες αρμοδιότητες και εξουσίες σχετικά με το κόστος που πραγματοποιείται σε αυτά.

Τα πρόσωπα αυτά γίνονται φορείς ευθύνης για το κόστος που πραγματοποιείται στη περιοχή της αρμοδιότητάς τους.

ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ

ΚΕΝΤΡΑ ΚΟΣΤΟΥΣ

Κέντρο κόστους μπορεί να είναι

- ένα ολόκληρο εργοστάσιο, όταν μια επιχείρηση έχει πολλά εργοστάσια
- ένα κύριο τμήμα
- ένα βοηθητικό τμήμα
- μία μηχανή
- ένας μεμονωμένος εργαζόμενος

ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ

ΚΕΝΤΡΑ ΚΟΣΤΟΥΣ

Ο στόχος της διαίρεσης της παραγωγικής και μη διαδικασίας σε κέντρα κόστους είναι:

- **Να προαχθεί η ακρίβεια της κοστολόγησης.**
- **Να διευκολυνθεί ο έλεγχος της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας των επιμέρους τμημάτων της επιχείρησης.**
- **Η κατανόηση εκ μέρους των στελεχών της επιχείρησης των στοιχείων που συγκροτούν το κόστος των συγκεκριμένων λειτουργιών.**

ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ ΚΟΣΤΟΥΣ

Το πρώτο βήμα στον υπολογισμό του κόστους είναι να ορίσουμε το **αντικείμενο του κόστους**.

Αντικείμενο του κόστους μπορεί να είναι:

- κάθε προϊόν
- κάθε υπηρεσία
- κάθε δραστηριότητα ή
- κάθε έργο

των οποίων το κόστος πρέπει να μετρηθεί.

Το αντικείμενο για το οποίο γίνεται συγκέντρωση του κόστους ονομάζεται φορέας κόστους.

ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ ΚΟΣΤΟΥΣ

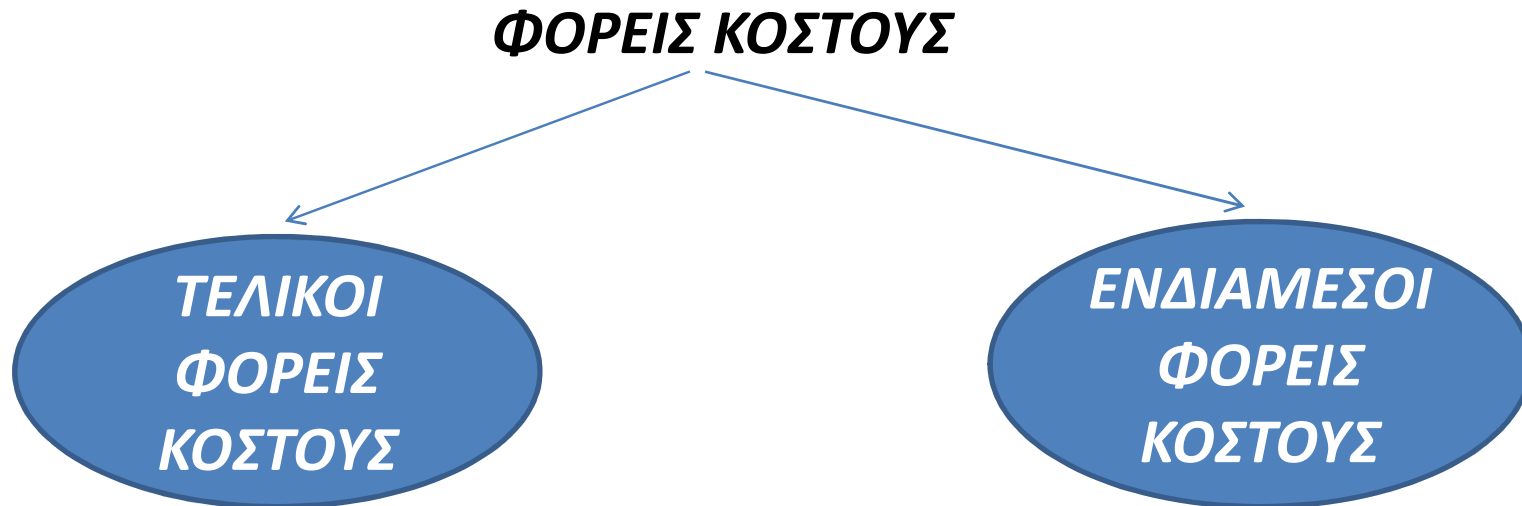
Οι φορείς (αντικείμενα) του λειτουργικού κόστους σε μια παραγωγική λειτουργία είναι:

- τα τελικά προϊόντα (έτοιμα)
- τα ημιτελή προϊόντα
- η παραγωγή σε εξέλιξη
- τα υποπροϊόντα

ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ

ΦΟΡΕΙΣ ΚΟΣΤΟΥΣ

Κάθε προϊόν ή υπηρεσία που προορίζεται να διατεθεί στην αγορά υπό τη μορφή που παράγεται

Όταν προορίζεται για περαιτέρω επεξεργασία, δεν είναι δυνατόν να διατεθεί στην αγορά στη μορφή που παράγεται

ΣΥΣΤΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ

Κόστος παραγωγής (production cost) είναι εκείνο που πραγματοποιείται για την παραγωγή ενός ενδιάμεσου ή τελικού προϊόντος.

Το κόστος παραγωγής του προϊόντος δεν επιβαρύνεται με έξοδα διοικητικής λειτουργίας, με έξοδα λειτουργίας ερευνών και ανάπτυξης, με έξοδα λειτουργίας διαθέσεως και με έξοδα χρηματοοικονομικής λειτουργίας.

ΣΥΣΤΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ

Στην περίπτωση ενός βιομηχανικού προϊόντος, τα συστατικά στοιχεία του κόστους είναι:

- ***Άμεσα υλικά***
- ***Άμεση εργασία και***
- ***Γ.Β.Ε***

ΣΥΣΤΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ

Άμεσα Υλικά (direct materials) :

είναι πρώτες ύλες που καταναλώνονται στη παραγωγική διαδικασία και ενσωματώνονται στο τελικό προϊόν.

Είναι τα υλικά που μπορούν να εντοπισθούν με αμεσότητα και ευχέρεια σε κάποιο προϊόν όπως π.χ

- το ξύλο σε ένα τραπέζι
- ο χάλυβας σε μια μηχανή
- το χαρτί σε μια εφημερίδα
- το βαμβάκι στο νήμα
- το ύφασμα στο έτοιμο ένδυμα

αποτελούν συνήθως το μεγαλύτερο μέρος του συνολικού κόστους των υλικών που χρησιμοποιούνται στη παραγωγή του προϊόντος.

ΣΥΣΤΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ

Ορισμένα από τα υλικά που χρησιμοποιούνται στην παραγωγή δεν είναι εμφανή στο τελικό προϊόν ή εμφανίζονται ελάχιστα ή έχουν συνήθως μικρή αξία σε σχέση με τα άμεσα υλικά π.χ

- η κόλλα, και τα ηλεκτρόδια που χρησιμοποιείται στην συγκόλληση των δυο μερών ενός υλικού
- η κλωστή σε ένα έτοιμο ένδυμα
- κλπ.

Τα υλικά αυτά, χαρακτηρίζονται σαν έμμεσα υλικά (indirect materials) και αποτελούν μέρος των Γ.Β.Ε.

ΣΥΣΤΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ

Άμεση Εργασία (direct labor) :

είναι το πραγματικό κόστος του χρόνου εργασίας που διατίθεται στην παραγωγή του συγκεκριμένου προϊόντος.

Περιλαμβάνει όλο το φάσμα των εργασιών από την αρχική μορφοποίηση μέχρι την τελειοποίηση του προϊόντος, ανεξάρτητα αν πρόκειται για χειρισμό μηχανημάτων ή χειρονακτική εργασία.

Είναι η εργασία που προσφέρουν οι εργαζόμενοι που απασχολούνται άμεσα με την επεξεργασία των υλικών και η οποία ενσωματώνονται στο παραγόμενο προϊόν.

Είναι το κόστος της εργασίας που μπορεί να εντοπισθεί με αμεσότητα και ευχέρεια σε ένα προϊόν όπως π.χ

- οι εργάτες στη γραμμή παραγωγής ενός εργοστασίου.

ΣΥΣΤΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ

Μερικές φορές η άμεση εργασία ονομάζεται και χειροπιαστή εργασία(touch labor).

Το σύνολο του κόστους της εργασίας δεν μπορεί όμως να ενσωματωθεί απ' ευθείας στο παραγόμενο προϊόν.

Οι εργαζόμενοι που δεν απασχολούνται άμεσα στην παραγωγή αλλά η εργασία τους είναι απαραίτητη για να διασφαλισθεί η παραγωγική διαδικασία χαρακτηρίζεται σαν έμμεση εργασία (indirect labor) και αποτελεί μέρος των ΓΒΕ, όπως π.χ

- οι εργαζόμενοι που είναι υπεύθυνοι για την συντήρηση των μηχανημάτων
- οι εργαζόμενοι που μεταφέρουν τα υλικά από την αποθήκη στην παραγωγή
- Οι επόπτες εργασίας κλπ.

ΣΥΣΤΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ

Το κόστος των άμεσων υλικών και το κόστος της άμεσης εργασίας που ενσωματώνεται στο παραγόμενο προϊόν χαρακτηρίζεται ως αρχικό ή άμεσο ή πρωταρχικό ή βασικό κόστος (prime cost) και αποτελεί μια πρώτη εκτίμηση της διοίκησης της επιχείρησης να ελέγξει το κόστος των προϊόντων της.

ΣΥΣΤΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ

Γενικά Βιομηχανικά Έξοδα (manufacturing overheads) :

Είναι όλες οι δαπάνες της παραγωγικής λειτουργίας κυρίων και βοηθητικών υπηρεσιών εκτός των δαπανών που αναφέρονται στα άμεσα υλικά και την άμεση εργασία.

Τέτοιες δαπάνες είναι τα έμμεσα υλικά, η έμμεση εργασία, τα διάφορα λειτουργικά έξοδα που αφορούν την παραγωγή (ενοίκια, ασφάλιστρα, αποσβέσεις μηχανημάτων & εγκατ/σεων, φωτισμός, θέρμανση, ενέργεια, δημοτικά τέλη, φόροι ακίνητης περιουσίας, κλπ).

ΣΥΣΤΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ

Οι βιομηχανικές αυτές δαπάνες που ενσωματώνονται στο λογαριασμό των Γ.Β.Ε είναι **έμμεσες δαπάνες** διότι δεν εξατομικεύονται απευθείας στο κόστος των παραγομένων προϊόντων, όπως συμβαίνει με το κόστος των άμεσων υλικών και της άμεσης εργασίας.

Το σύνολο των εξόδων που πραγματοποιούνται κατά την μετατροπή της πρώτης ύλης σε έτοιμο προϊόν ή τη μετατροπή ενός υλικού από μια μορφή σε άλλη ονομάζεται **κόστος μετατροπής (conversion cost)**. Δηλαδή το **κόστος μετατροπής** αποτελείται από το κόστος της άμεσης εργασίας και των Γ.Β.Ε τα οποία συμβάλουν στη μετατροπή των άμεσων υλικών.

Παράδειγμα 1.

Ταξινόμηση του Κόστους

Ταξινομήστε τα παρακάτω κόστη σε **κόστος προϊόντος** και σε **κόστος περιόδου**, καθώς επίσης σε **άμεσα υλικά**, **άμεσα εργατικά** και **ΓΒΕ**.

- 1) Το κόστος των σταφυλιών που αγοράζονται από ένα οινοποιείο.
- 2) Το κόστος του μισθού ενός διευθυντή εργοστασίου σε επιχείρηση παραγωγής οικιακών ηλεκτρικών συσκευών.
- 3) Το κόστος των ημερομισθίων του προσωπικού ασφαλείας σε μεγάλο κατάστημα πώλησης ενδυμάτων.
- 4) Το κόστος του φόρου ακίνητης περιουσίας που αφορά το τμήμα συντήρησης του εργοστασίου.
- 5) Το κόστος των ημερομισθίων των μοδιστρών σε βιομηχανία παραγωγής ενδυμάτων.
- 6) Το κόστος διαφημίσεων σε βιομηχανία παραγωγής εσωρούχων.
- 7) Το κόστος επισκευών και συντήρησης του καυστήρα της κεντρικής θέρμανσης των χώρων της διοίκησης μιας βιομηχανικής επιχ/σης.

- 8) Το κόστος των τροφίμων που αγοράζει η επιχ/ση για την καντίνα του εργοστασίου.
- 9) Το κόστος αγοράς των τριβείων και γυαλόχαρτων που χρησιμοποιούνται τμήμα συντήρησης του διοικητηρίου.
- 10) Το κόστος των υλικών συγκόλλησης μετάλλων του εργοστασίου.
- 11) Οι αποσβέσεις των κτιρίων του τμήματος πωλήσεων.
- 12) Το κόστος μισθοδοσίας των εργαζομένων στην γραμμή συναρμολόγησης των προϊόντων.
- 13) Το κόστος της φόδρας που χρησιμοποιείται στο εσωτερικό μέρος για το ράψιμο ενός σακακιού.
- 14) Το κόστος της διαμονής των παιδιών των εργαζομένων, του τμήματος παραγωγής, σε κατασκήνωση κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, το οποίο αναλαμβάνει να πληρώσει η επιχείρηση.
- 15) Το κόστος του υγρού σαπουνιού που είναι δίπλα στους νιπτήρες του προσωπικού του εργοστασίου.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A/A	ΚΟΣΤΟΣ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ	ΚΟΣΤΟΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ	ΑΜΕΣΑ ΥΛΙΚΑ	ΑΜΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	Γ.Β.Ε
1	X		X		
2	X				X
3		X			
4	X				X
5	X			X	
6		X			
7		X			
8	X				X
9		X			
10	X				X
11		X			
12	X			X	
13	X		X		
14	X				X
15	X				X

Παράδειγμα 2.

Η βιομηχανική επιχείρηση η οποία παράγει κεραίες αυτοκινήτων, για το πρώτο εξάμηνο του έτους 20Χ0, σας παρέχει τα παρακάτω στοιχεία:

Υλικά που προωθήθηκαν στη παραγωγή 900.000 € εκ των οποίων υλικά αξίας 750.000 € ήταν άμεσα υλικά.

Δαπάνες προσωπικού 450.000 € εκ των οποίων 90.000 € αφορούν έμμεση εργασία.

Διάφορα άλλα Γενικά Βιομηχανικά Έξοδα 320.000 €.

Γενικά έξοδα διοίκησης και πωλήσεων 250.000 €.

Ζητείται :

- 1) Το πρωταρχικό κόστος
- 2) Το κόστος μετατροπής
- 3) Το κόστος παραγωγής
- 4) Το κόστος περιόδου

Απαντήσεις

1) Το πρωταρχικό κόστος = Άμεσα υλικά + Άμεση εργασία =
= 750.000 + 360.000 = **1.110.000 €.**

2) Το κόστος μετατροπής = Άμεση εργασία + Γ.Β.Ε =
= 360.000 + (150.000 + 90.000 + 320.000) = 360.000 + 560.000 =
= **920.000 €.**

3) Το κόστος παραγωγής = ΑΥ + ΑΕ + Γ.Β.Ε =
= 750.000 + 360.000 + (150.000 + 90.000 + 320.000) = **1.670.000 €.**

4) Το κόστος περιόδου = Έξοδα διοίκησης + Έξοδα πωλήσεων =
= **250.000 €.**

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΟΥ ΕΜΜΕΣΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ

Τα **άμεσα υλικά** και η **άμεση εργασία** εντάσσονται εύκολα στο κόστος παραγωγής των μονάδων προϊόντος.

Πρόβλημα υπάρχει με τη σύνδεση των **Γ.Β.Ε** (έμμεσο κόστος) με τις μονάδες των προϊόντων τα οποία παράγονται.

Τα **Γ.Β.Ε** με τα οποία επιβαρύνεται κάθε προϊόν έχουν σχέση με τα **Γ.Β.Ε** του τμήματος ή των τμημάτων της παραγωγικής διαδικασίας από όπου περνάει το προϊόν μέχρι να ολοκληρωθεί.

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΟΥ ΕΜΜΕΣΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ

Ερωτήματα

Πως θα κατανεμηθεί το κόστος της ηλεκτρικής ενέργειας της παραγωγής σε κάθε προϊόν που παράγεται σε ένα ή περισσότερα παραγωγικά τμήματα;

Πως θα κατανεμηθεί το κόστος των επισκευών και συντηρήσεων των μηχανημάτων στα προϊόντα;

Πως θα κατανεμηθεί το κόστος των ασφαλίσεων και του φωτισμού στα προϊόντα;

Πως θα κατανεμηθεί το κόστος του ενοικίου στα προϊόντα;

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΟΥ ΕΜΜΕΣΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ

Η κατανομή του εμμέσου κόστους των Γ.Β.Ε στις παραγόμενες μονάδες μπορεί να γίνει με ένα **έμμεσο τρόπο**, δηλαδή με **κάποια μέθοδο κατανομής**.

Αυτό επιτυγχάνεται με την επιλογή μιας **«Βάσης κατανομής»**. Οι πιο πολλές επιχειρήσεις κατανέμουν τα Γ.Β.Ε στα προϊόντα κάνοντας χρήση δυο σταδίων.

- ❑ 1^ο στάδιο: τα Γ.Β.Ε κατανέμονται στα τμήματα (κέντρα κόστους) τα οποία συμμετέχουν στην παραγωγική διαδικασία.
- ❑ 2^ο στάδιο: τα Γ.Β.Ε που έχουν συγκεντρωθεί στα κέντρα κόστους κατανέμονται στα παραγόμενα προϊόντα.

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΟΥ ΕΜΜΕΣΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ

Το 1^ο στάδιο περιλαμβάνει δύο επίπεδα.

Πρώτο επίπεδο

- Ορισμένα Γ.Β.Ε συνδέονται από τη φύση τους με το κέντρο κόστους π.χ αποσβέσεις μηχανημάτων και έμμεσα υλικά που χρησιμοποιούνται σε ένα τμήμα αποτελούν αναπόσπαστο στοιχείο των Γ.Β.Ε του τμήματος.
- Κάποια άλλα Γ.Β.Ε τα οποία χρησιμοποιούνται από κοινού σε περισσότερα από ένα κέντρο κόστους επιμερίζονται με μια **βάση μερισμού**, π.χ ο επιμερισμός του ενοικίου στα παραγωγικά τμήματα, που χρησιμοποιεί ως βάση την έκταση που καταλαμβάνει το κάθε τμήμα στο σύνολο του εργοστασίου.

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΟΥ ΕΜΜΕΣΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ

Ενδεικτικές βάσεις μερισμού

Στοιχεία κόστους	Βάση μερισμού
Ενοίκιο	Επιφάνεια κτιρίου
Θέρμανση	Όγκος κτιρίου
Αποσβέσεις κτιρίου	Αξία εργοστασίου
Ασφάλιστρα κτιρίου	Αξία εργοστασίου
Αποσβέσεις μηχανημάτων	Αξία μηχανημάτων
Ασφάλιστρα μηχανημάτων	Αξία μηχανημάτων
Φωτισμός	Επιφάνεια κτιρίου
Συντήρηση	Ώρες συντήρησης

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΟΥ ΕΜΜΕΣΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ

Δεύτερο επίπεδο

Πραγματοποιείται **ανακατανομή των Γ.Β.Ε** μεταξύ των κέντρων κόστους.

Γίνεται **επαναμερισμός του κόστους στα κύρια παραγωγικά τμήματα** εκείνων των Γ.Β.Ε τα οποία είχαν επιμερισθεί στα **βοηθητικά τμήματα**.

π.χ Το κόστος του τμήματος συντήρησης το οποίο είναι ένα βοηθητικό τμήμα κατανέμεται στα υπόλοιπα παραγωγικά τμήματα, σύμφωνα με τις ώρες συντήρησης ή με βάσει τον αριθμό των βλαβών.

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΟΥ ΕΜΜΕΣΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ

2^ο στάδιο

Με την ολοκλήρωση του 1^{ου} σταδίου του επιμερισμού – επαναμερισμού, ακολουθεί η κατανομή του κόστους των κυρίων παραγωγικών τμημάτων στα παραγόμενα προϊόντα.

Αυτό γίνεται με την επιλογή μιας **βάσης καταλογισμού**.

Οι περισσότερο χρησιμοποιούμενες βάσεις καταλογισμού είναι

- *Οι ώρες άμεσης εργασίας*
- *Οι ώρες λειτουργίας των μηχανημάτων*
- *Το κόστος άμεσης εργασίας*
- *Το κόστος των αναλωθέντων άμεσων υλικών*

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΟΥ ΕΜΜΕΣΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ

Οι συντελεστές καταλογισμού Γ.Β.Ε για κάθε κέντρο κόστους παραγωγής υπολογίζονται αν διαιρέσουμε τα συνολικά προϋπολογισθέντα Γ.Β.Ε του κέντρου κόστους με τη συνολική προϋπολογισμένη ποσότητα της δραστηριότητας.

$$\text{Συντελεστής καταλογισμού Γ.Β.Ε} = \frac{\text{Προϋπολογισμένα Γ.Β.Ε.}}{\text{Επιλεγμένη βάση καταλογισμού}}$$

Τα Γ.Β.Ε καταλογίζονται στα προϊόντα, αν πολλαπλασιασθεί ο συντελεστής καταλογισμού κάθε κέντρου με την ποσότητα από τη βάση καταλογισμού την οποία καταναλώνει το κάθε προϊόν κατά τη διέλευσή του από το κέντρο κόστους.

Παράδειγμα 3.

Τα Γ.Β.Ε της βιομηχανικής επιχείρησης «ΑΛΦΑ» σύμφωνα με τον προϋπολογισμό της ανέρχονται σε 10.000.000 € και οι ώρες της άμεσης εργασίας σε 200.000. Αν για την παραγωγή ενός προϊόντος απαιτούνται 4 ώρες, ποιό είναι το ποσό των ΓΒΕ που θα καταλογισθεί στο προϊόν.

$$\begin{aligned} \text{Συντ/στής καταλογισμού Γ.Β.Ε} &= \frac{\text{Προϋπολογισμένα Γ.Β.Ε.}}{\text{Προϋπολογισμένες ώρες Α.Ε}} \\ &= \frac{10.000.000}{200.000} = 50 \text{ € / } \Omega \text{ ΑΕ} \end{aligned}$$

Στο προϊόν θα καταλογισθούν 4 ώρες X 50 € / Ω ΑΕ = 200 €.

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΟΥ ΕΜΜΕΣΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ

Ορισμένες επιχειρήσεις θεωρούν την παραγωγική μονάδα σαν ένα κέντρο κόστους και χρησιμοποιούν ένα συντελεστή καταλογισμού σε όλη την παραγωγική διαδικασία. **Ένας συντελεστής καταλογισμού Γ.Β.Ε θα πρέπει να χρησιμοποιείται όταν όλα τα παραγόμενα προϊόντα καταναλώνουν τα Γ.Β.Ε του κάθε τμήματος στις ίδιες αναλογίες.**

Όταν όμως μια επιχείρηση αποτελείται από πολλά τμήματα παραγωγής(κέντρα κόστους) και παράγονται διαφορετικά είδη προϊόντων για τα οποία τα Γ.Β.Ε απορροφούνται σε διαφορετικά ποσοστά, τότε είναι σκόπιμο για κάθε τμήμα παραγωγής να χρησιμοποιηθεί διαφορετικός συντελεστής καταλογισμού.

Παράδειγμα 4.

Στη βιομηχανική επιχείρηση «ΒΗΤΑ» παράγονται 4 διαφορετικά προϊόντα από 4 τμήματα παραγωγής. Μετά τον επιμερισμό και επανεπιμερισμό των διαφόρων στοιχείων των Γ.Β.Ε στα τμήματα παραγωγής (κέντρα κόστους), προέκυψαν τα παρακάτω.

	ΤΜΗΜΑ Α	ΤΜΗΜΑ Β	ΤΜΗΜΑ Γ	ΤΜΗΜΑ Δ	ΣΥΝΟΛΟ
ΓΒΕ	300.000	62.000	72.000	70.000	504.000

Με βάση τον προϋπολογισμό οι ώρες άμεσης εργασίας για τα τμήματα Α,Β,Γ,Δ είναι αντίστοιχα 20.000, 10.000, 12.000,14.000

Λύση – συζήτηση

Είναι προφανές ότι θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν διαφορετικοί συντελεστές καταλογισμού για κάθε τμήμα παραγωγής, αφού κάθε τμήμα επιβαρύνεται με διαφορετική αναλογία ΓΒΕ, και **όχι με ένα και μοναδικό συντελεστή καταλογισμού.**

$$504.000/56.000 = 9 \text{ €/}\Omega \text{ ΑΕ}$$

ΤΜΗΜΑΤΑ	Α	Β	Γ	Δ
Τμηματικοί συντελεστές καταλογισμού Γ.Β.Ε (€/Ω ΑΕ)	15	6,2	6,0	5,0

ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΩΝ Γ.Β.Ε. ΜΕ ΤΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

ΔΙΑΦΟΡΑ ΚΑΤΑΛΟΓΙΣΜΟΥ Γ.Β.Ε

Όταν χρησιμοποιούνται οι συντελεστές καταλογισμού των Γ.Β.Ε τα προϊόντα που παράγονται κατά τη διάρκεια μιας περιόδου επιβαρύνονται με ένα ποσό καταλογισμένων Γ.Β.Ε.

Τα πραγματικά Γ.Β.Ε τα οποία διαπιστώνονται μεταγενέστερα πολλές φορές διαφέρουν περισσότερο ή λιγότερο από τα καταλογισθέντα Γ.Β.Ε της περιόδου.

Η διαφορά ανάμεσα στα πραγματικά και τα καταλογισμένα Γ.Β.Ε μιας διαχειριστικής περιόδου λέγεται διαφορά καταλογισμού Γ.Β.Ε.

ΔΙΑΦΟΡΑ ΚΑΤΑΛΟΓΙΣΜΟΥ Γ.Β.Ε

Αν τα καταλογισθέντα > από τα πραγματικά **υπερκαταλογισμό**

Αν τα καταλογισθέντα < από τα πραγματικά **υποκαταλογισμός**

Όταν σε μια περίοδο προκύπτει διαφορά καταλογισμού γίνεται λογιστική τακτοποίηση της διαφοράς καταλογισμού η οποία προσαυξάνει ή μειώνει το κόστος πωληθέντων.

Όταν η διαφορά καταλογισμού είναι μεγάλη κατανέμεται αναλογικά στο κόστος πωληθέντων και στα αποθέματα των ετοιμών και ημικατεργασμένων.

ΑΣΚΗΣΗ 1.

ΚΑΤΑΝΟΜΗΣ Γ.Β.Ε ΣΤΑ ΚΕΝΤΡΑ ΚΟΣΤΟΥΣ ΚΑΙ ΣΤΑ ΠΑΡΑΓΟΜΕΝΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

Για τη Βιομηχανική επιχείρηση παραγωγής επίπλων «ΕΠΙΠΛΟΠΟΙΪΑ ΗΠΕΙΡΟΥ ΑΕ», η οποία παράγει τα υψηλής ποιότητας προϊόντα, «Έπιπλο Α», «Έπιπλο Β» και «Έπιπλο Γ», δίνονται οι παρακάτω πληροφορίες:

Η παραγωγική λειτουργία πραγματοποιείται διαδοχικά σε δύο κύρια τμήματα:

- στο τμήμα Κοπής Ξύλων και
- στο τμήμα Συναρμολόγησης

Επίσης λειτουργούν και δύο βοηθητικά τμήματα παραγωγής:

- το τμήμα Συντήρησης και
- το τμήμα Αποθήκης

Τα Γ.Β.Ε τα οποία έχουν προϋπολογισθεί για τη χρήση 20ΧΧ, έχουν ως εξής:

ΕΙΔΟΣ Γ.Β.Ε	Προϋπολογισμένα ετήσια ποσά, 20ΧΧ
Ενοίκια	20.000 €
Ασφάλιστρα κτιρίου	10.000 €
Αμοιβές προϊσταμένων	14.000 €
Έξοδα κυλικείου	16.000 €
Έμμεσα υλικά	24.000 €
Έξοδα συντήρησης	4.000 €

Τα έμμεσα υλικά είναι βοηθητικά υλικά και αναλώνονται κατά 35% στο τμήμα **Κοπής των ξύλων** και κατά 65% στο τμήμα **Συναρμολόγησης**, ενώ τα έξοδα συντήρησης αφορούν υλικά που αναλώνονται αποκλειστικά το τμήμα συντήρησης. Επίσης παρέχονται οι παρακάτω πληροφορίες:

	<i>Τμήμα Κοπής</i>	<i>Τμήμα Συναρμ/σης</i>	<i>Τμήμα Αποθήκης</i>	<i>Τμήμα Συντήρησης</i>
Επιφάνεια τμημάτων	800	600	200	400
Αριθμός εργαζομένων	30	40	10	20
Ώρες άμεσης εργασίας	5.000	2.000		

Βάσει στατιστικών αναλύσεων και μετρήσεων που έχουν γίνει, οι οποίες στηρίζονται, στις ώρες συντήρησης, τον αριθμός επισκέψεων συντηρητών, τον αριθμός χορηγήσεων αποθήκης κλπ, έχει εκτιμηθεί ότι οι παρεχόμενες υπηρεσίες των βοηθητικών τμημάτων προς τα κύρια παραγωγικά τμήματα έχουν ως εξής:

	Τμήμα Κοπής	Τμήμα Συναρμολόγησης
Τμήμα Συντήρησης	60%	40%
Τμήμα Αποθήκης	80%	20%

Οι ώρες άμεσης εργασίας που απαιτούνται για την παραγωγή κάθε προϊόντος είναι:

	Έπιπλο Α	Έπιπλο Β	Έπιπλο Γ
Τμήμα Κοπής Ξύλου	4,0 ω ΑΕ	2,5 ω ΑΕ	3,0 ω ΑΕ
Τμήμα Συναρμολόγησης	2,5 ω ΑΕ	1,2 ω ΑΕ	1,8 ω ΑΕ
ΣΥΝΟΛΟ	6,5 ω ΑΕ	3,7 ω αε	4,8 ω ΑΕ

Επιπλέον δίνονται οι παρακάτω πληροφορίες:

Για την παραγωγή του προϊόντος «ΕΠΙΠΛΟ Α» απαιτούνται 2,5 κυβικά μέτρα ξύλου (καρυδιάς) αξίας 30 € το κυβικό.

Για την παραγωγή του προϊόντος «ΕΠΙΠΛΟ Β» απαιτούνται 2 κυβικά μέτρα ξύλου (κερασιάς) αξίας 20 € το κυβικό.

Για την παραγωγή του προϊόντος «ΕΠΙΠΛΟ Γ» απαιτούνται 2,4 κυβικά μέτρα ξύλου (ιρόκο) αξίας 25 € το κυβικό.

Το ωριαίο κόστος εργασίας και για τα δύο κύρια παραγωγικά τμήματα είναι 10 €.

Ζητείται:

- 1) Να γίνει η κατανομή των Γ.Β.Ε στα κέντρα κόστους.
- 2) Να υπολογισθεί το κόστος ανά μονάδα για κάθε προϊόν ξεχωριστά.

ΛΥΣΗ

Παρατηρήσεις για τον επιμερισμό των Γ.Β.Ε

Για τα ενοίκια και τα ασφάλιστρα κτιρίου θα χρησιμοποιηθεί ως **βάση μερισμού** η επιφάνεια των τμημάτων.

Για τις αμοιβές των προϊσταμένων και τα έξοδα κυλικείου θα χρησιμοποιηθεί ως **βάση μερισμού** ο αριθμός των εργαζομένων.

Παρατηρήσεις για τον επιμερισμό των Γ.Β.Ε

Τα έμμεσα υλικά θα επιμερισθούν

- κατά 35% στο τμήμα **Κοπής των ξύλων** και
- κατά 65% στο τμήμα **Συναρμολόγησης,**

Τα έξοδα συντήρησης αφορούν υλικά που αναλώνονται αποκλειστικά το τμήμα συντήρησης.

ΕΠΙΜΕΡΙΣΜΟΣ Γ.Β.Ε ΣΤΑ ΚΕΝΤΡΑ ΚΟΣΤΟΥΣ

ΕΙΔΟΣ ΔΑΠΑΝΗΣ	ΠΟΣΑ σε €	ΒΑΣΗ ΜΕΡΙΣΜΟΥ	ΒΟΗΘ. ΤΜΗΜ. ΠΑΡΑΓ.		ΚΥΡΙΑ ΤΜΗΜ. ΠΑΡΑΓ.	
			ΑΠΟΘΗΚΗΣ	ΣΥΝΤ/ΣΗΣ	ΚΟΠΗΣ	ΣΥΝΑΡΜΟΛ.
Ενοίκια	20.000	Επιφάνεια τμήματος	2.000 (200/2000 X 20.000)	4.000 (400/2000 X 20000)	8.000 (800/2000 X 20000)	6.000 (600/2000 X 20000)
Ασφ/στρα κτιρίου	10.000	Επιφάνεια τμήματος	1.000 (200/2000 X 10000)	2.000 (400/2000 X 10000)	4.000 (800/2000 X 10000)	3.000 (600/2000 X 10000)
Αμοιβές προϊστ/νων	14.000	Αριθμός εργαζ/νων	1.400 (10/100 X 14000)	2.800 (20/100 X 14000)	4.200 (30/100 X 14000)	5.600 (40/100 X 14000)
Έξοδα κυλικείου	16.000	Αριθμός εργαζ/νων	1.600 (10/100 X 16000)	3.200 (20/100 X 16000)	4.800 (30/100 X 16000)	6.400 (40/100 X 16000)
Έμμεσα υλικά	24.000				8.400 (24000 X 35%)	15.600 (24000 X 65%)
Έξοδα Συντήρησης	4.000			4.000		
ΣΥΝΟΛΑ	88.000		6.000	16.000	29.400	36.600

**ΕΠΑΝΕΠΙΜΕΡΙΣΜΟΣ Γ.Β.Ε
ΒΟΗΘΗΤΙΚΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
ΣΤΑ ΚΥΡΙΑ ΤΜΗΜΑΤΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ**

	ΒΟΗΘ. ΤΜΗΜ. ΠΑΡΑΓ.		ΚΥΡΙΑ ΤΜΗΜ. ΠΑΡΑΓ.	
	ΑΠΟΘΗΚΗΣ	ΣΥΝΤ/ΣΗΣ	ΚΟΠΗΣ	ΣΥΝΑΡΜΟΛ.
ΣΥΝΟΛΑ	6.000	16.000	29.400	36.600
ΚΟΣΤΟΣ ΑΠΟΘΗΚΗΣ			4.800 (6000 X 80%)	1.200 (6000 X 20%)
ΚΟΣΤΟΣ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ			9.600 (16000 X 60%)	6.400 (16000 X 40%)
ΣΥΝΟΛΑ			43.800	44.200

ΕΠΙΛΟΓΗ ΒΑΣΗΣ ΚΑΤΑΛΟΓΙΣΜΟΥ

Προκειμένου να γίνει η κατανομή του κόστους Γ.Β.Ε των κυρίων παραγωγικών τμημάτων στα παραγόμενα προϊόντα επιλέγουμε σαν **Βάσης καταλογισμού τις ώρες της άμεσης εργασίας.**

$$\begin{aligned} \text{Συντ/στής Καταλογισμού} &= \frac{\text{Προϋπολογιστικά Γ. Β. Ε}}{\text{Επιλεγμένη βάση καταλογισμού}} \\ &= \frac{\text{Προϋπολογιστικά Γ. Β. Ε}}{\text{Ωρες άμεσης εργασίας}} \end{aligned}$$

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΚΑΤΑΛΟΓΙΣΜΟΥ ΚΥΡΙΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

Τμήμα Κοπής Ξύλου

Συντ/στής καταλογισμού= $43.800/5.000 = 8,76$ € ανά ώρα ΑΕ

Τμήμα Συναρμολόγησης

Συντ/στής καταλογισμού= $44.200/2.000 = 22,10$ € ανά ώρα ΑΕ

ΚΑΤΑΝΟΜΗ Γ.Β.Ε ΣΤΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

Προϊόν « Έπιπλο Α» *Συντελεστής καταλογισμού τμήματος κοπής ξύλου*

$$4,0 \omega \text{ ΑΕ} \times 8,76 \text{ €/}\omega \text{ ΑΕ} + 2,5 \omega \text{ ΑΕ} \times 22,10 \text{ €/}\omega \text{ ΑΕ} = \\ = 35,04 \text{ €} + 55,25 \text{ €} = \mathbf{90,29 \text{ €}}$$

Συντελεστής καταλογισμού τμήματος συναρμολόγησης

Προϊόν « Έπιπλο Β»

$$2,5 \omega \text{ ΑΕ} \times 8,76 \text{ €/}\omega \text{ ΑΕ} + 1,2 \omega \text{ ΑΕ} \times 22,10 \text{ €/}\omega \text{ ΑΕ} = \\ = 21,90 \text{ €} + 26,52 \text{ €} = \mathbf{48,42 \text{ €}}$$

Προϊόν « Έπιπλο Γ»

$$3,0 \omega \text{ ΑΕ} \times 8,76 \text{ €/}\omega \text{ ΑΕ} + 1,8 \omega \text{ ΑΕ} \times 22,10 \text{ €/}\omega \text{ ΑΕ} = \\ = 26,28 \text{ €} + 39,78 \text{ €} = \mathbf{66,06 \text{ €}}$$

ΤΟ ΚΟΣΤΟΣ ΑΝΑ ΜΟΝΑΔΑ ΤΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

	ΕΠΙΠΛΟ Α	ΕΠΙΠΛΟ Β	ΕΠΙΠΛΟ Γ
Κόστος πρώτης ύλης	75 € (2,5 κυβ. μ Χ30 €)	40 € (2 κυβ. μ Χ20 €)	60 € (2,4 κυβ. μ Χ25 €)
Κόστος άμεσης εργασίας	65 € (6,5 ω Χ 10 € /ω)	37 € (3,7 ω Χ 10€ /ω)	48 € (4,8 Χ 10 € /ω)
Κόστος Γ.Β.Ε	90,29 €	48,42 €	66,06 €
Κόστος / μον. προϊόντος	230,29 €	125,42 €	174,06 €

ΑΣΚΗΣΗ 2.

Η Βιομηχανική επιχείρηση «ΒΑΡΕΛΙ ΑΕ» που παράγει πλαστικά δοχεία παρέχει τις παρακάτω πληροφορίες:

Άμεσα υλικά που έχουν αναλωθεί	44.000 €
Κόστος άμεσης εργασίας	20.000 €
Αποσβέσεις εγκαταστάσεων εργοστασίου	5.000 €
Αποσβέσεις εξοπλισμού γραφείων διοίκησης	4.100 €
Έξοδα διάθεσης	12.500 €
Ενοίκια εργοστασίου	6.000 €
Παραγόμενες μονάδες	15.000
Προϋπολογισμένος συντ/στής Γ.Β.Ε 80%(με βάση το κόστος της ΑΕ)	

Ζητείται:

- 1) Το κόστος παραγωγής ανά μονάδα.
- 2) Το κόστος των πωληθέντων 14.500 μονάδων αναπροσαρμοσμένο.
- 3) Το κόστος απογραφής τέλους αναπροσαρμοσμένο.

ΛΥΣΗ

1)

Κόστος παραγωγής

Άμεσα υλικά	44.000 €	
Άμεση εργασία	20.000 €	
Γ.Β.Ε (20.000 Χ 80%)	<u>16.000 €</u>	← Καταλογισθέντα Γ.Β.Ε
	80.000 €	

Κόστος παραγωγής ανά μονάδα: $80.000 / 15.000 = 5,333 \text{ €}$

2)

Καταλογισθέντα Γ.Β.Ε 16.000 €

Πραγματικά Γ.Β.Ε 11.000 € ← Ενοίκια εργ/σίου + Αποσβ. εγκ. εργ/σίου

Υπερκαταλογισθέντα Γ.Β.Ε 5.000 €

Συντελεστής υπερκαταλογισθέντων ανά μονάδα προϊόντος

$5.000 / 15.000 = 0,333 \text{ €}$ (καταλογισμός παραπάνω ανά μονάδα)

Κόστος πωληθέντων (αναπροσαρμοσμένο)

Κόστος πωληθέντων : $14.500 \times 5,333 = 77.329 \text{ €}$

(-) Υπερκαταλογισθέντα : $14.500 \times 0,333 = \underline{(4.829) \text{ €}}$

72.500 €

3)

Το κόστος απογραφής τέλους (αναπροσαρμοσμένο)

Κόστος προϊόντος : $500 \times 5,333 = 2.667 \text{ €}$

(-) Υπερκαταλογισθέντα : $500 \times 0,333 = \underline{(167) \text{ €}}$

2.500 €

ΣΥΣΤΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ

Κόστος λοιπών λειτουργιών

Έξοδα διοικητικής λειτουργία

Αναφέρονται στο κόστος το οποίο δημιουργείται στο πλαίσιο της διοίκησης της επιχείρησης και σχετίζεται με τη λειτουργία της οργάνωσης ως συνόλου, όπως π.χ

- Μισθοί διοικητικού προσωπικού
- Προσωπικό λογιστηρίου
- Προσωπικό δημοσίων σχέσεων και νομικής υπηρεσίας
- Ενοίκια, θέρμανση, φωτισμός των κεντρικών γραφείων κλπ

ΣΥΣΤΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ

Κόστος λοιπών λειτουργιών

Έξοδα λειτουργίας διαθέσεως(πωλήσεως)

Αναφέρονται στο κόστος που αντιστοιχεί στη λειτουργία που σχετίζεται με τη πώληση προϊόντων και υπηρεσιών και με το κόστος διανομής όπως π.χ

- Κόστος λήψης παραγγελίας (ταξίδια προσωπικού πωλήσεων)
- Κόστος προώθησης και διαφήμισης
- Κόστος διανομής κλπ

ΣΥΣΤΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ

Κόστος λοιπών λειτουργιών

Έξοδα λειτουργίας ερευνών και ανάπτυξης

Αναφέρονται στο κόστος της λειτουργίας ανάπτυξης νέων προϊόντων και υπηρεσιών όπως π.χ

- Κόστος διατήρησης της λειτουργίας των εργαστηρίων
- Κόστος παραγωγής πρωτότυπων προϊόντων
- Κόστος μελέτης και σχεδιασμού νέων παραγωγικών διαδικασιών κλπ

ΣΥΣΤΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ

Κόστος λοιπών λειτουργιών

Έξοδα χρηματοοικονομικής λειτουργίας

Αναφέρονται στο κόστος που έχει σχέση με τη λειτουργία χρηματοδότησης των δραστηριοτήτων της επιχείρησης, όπως π.χ

- Τόκοι δανείων
- Προμήθειες τραπεζών κλπ

Η ΡΟΗ ΤΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΚΑΙ Η ΣΧΕΣΗ ΤΟΥ ΜΕ ΤΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

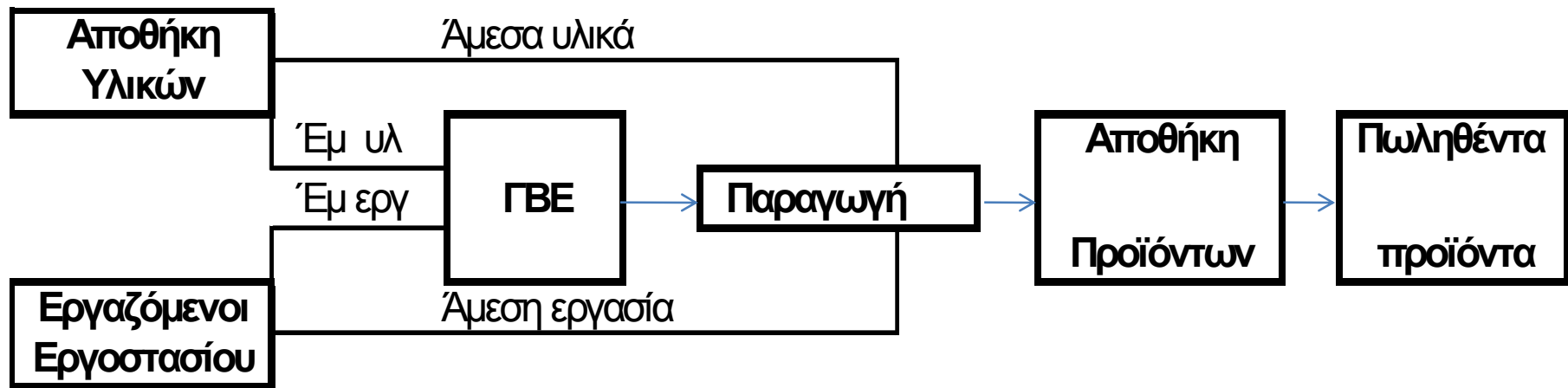
Η παραγωγή ενός προϊόντος θα μπορούσε να περιγραφεί σαν τη φυσική ροή των **υλικών**, της **εργασίας** και των **Γ.Β.Ε.**

Ο μηχανικός παραγωγής είναι υπεύθυνος για την εξασφάλιση της ομαλής και αποτελεσματικής ροής των συντελεστών αυτών.

Οι κοστολόγοι μετρούν τη ροή αυτή, εκφράζοντάς την, με μια σειρά από κόστη, για τα οποία ενημερώνουν τη διοίκηση.

Η διαδικασία υπολογισμού του κόστους ενός προϊόντος μπορεί να παραλληλισθεί με τη φυσική ροή του προϊόντος στη παραγωγική διαδικασία.

ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ ΤΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΡΟΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

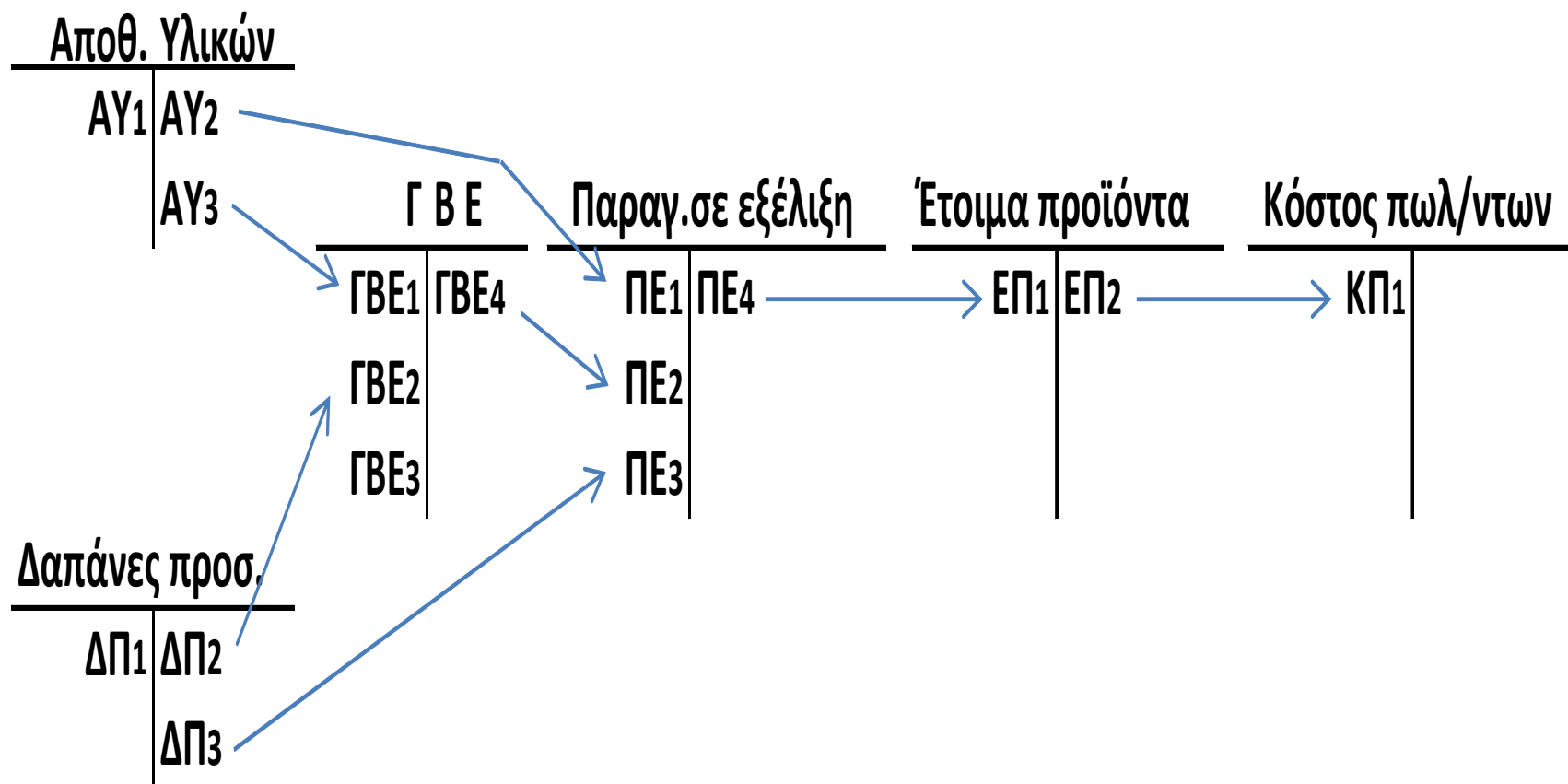
Πηγές που μπαίνουν στην παραγωγή

Διαδικασία παραγωγής

Έτοιμες μονάδες που μεταφέρθηκαν στην αποθήκη

Προϊόντα που πουλήθηκαν

ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ ΤΗΣ ΡΟΗΣ ΤΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΣΤΟΥΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥΣ

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΗΣ ΡΟΗΣ ΤΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΣΤΟΥΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥΣ

Οι αγορές των υλικών απεικονίζονται στη χρέωση του λογ/σμού «**Αποθέματα Υλικών**», με ΑΥ1.

Τα υλικά διακρίνονται σε άμεσα υλικά ΑΥ2 και έμμεσα υλικά ΑΥ3.

Το κόστος των άμεσων υλικών ΑΥ2 μεταφέρεται στη χρέωση του λογ/σμού « Παραγωγή σε εξέλιξη» ως ΠΕ1 με αντίστοιχη πίστωση του λογ/σμού «Αποθέματα Υλικών».

Το κόστος των έμμεσων υλικών ΑΥ3 μεταφέρεται στη χρέωση του λογ/σμού Γ.Β.Ε ως Γ.Β.Ε1 με πίστωση του λογ/σμού «Αποθέματα Υλικών».

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΗΣ ΡΟΗΣ ΤΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΣΤΟΥΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥΣ

Στη χρέωση του λογ/σμού «**Δαπάνες προσωπικού**», απεικονίζεται το σύνολο του κόστους της εργασίας (αμοιβές και επιβαρύνσεις) όλων των εργαζομένων που βαρύνει τη παραγωγική λειτουργία με ΔΠ1. Η εργασία διακρίνεται σε έμμεση ΔΠ2 και άμεση ΔΠ3.

Το κόστος της έμμεσης εργασίας ΔΠ2 μεταφέρεται στη χρέωση του λογαριασμού των ΓΒΕ ως ΓΒΕ2, με αντίστοιχη πίστωση του λογαριασμού «**Δαπάνες προσωπικού**».

Το κόστος της άμεσης εργασίας ΔΠ3 μεταφέρεται στο λογ/σμό «**Παραγωγή σε εξέλιξη**» ως ΠΕ3, με πίστωση του λογαριασμού «**Δαπάνες Προσωπικού**».

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΗΣ ΡΟΗΣ ΤΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΣΤΟΥΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥΣ

Οι χρεώσεις των **Γ.Β.Ε** με έμμεση εργασία και έμμεσα υλικά αποτελούν ένα μέρος των συνολικών Γ.Β.Ε.

Το μεγαλύτερο μέρος των Γ.Β.Ε αποτελείται από κόστη τα οποία δημιουργούνται κατά τη διαδικασία της παραγωγής (ασφάλιστρα, ηλεκτρικό ρεύμα, συντηρήσεις, αποσβέσεις κ.λ.π).

Όλα τα κόστη αυτά περιλαμβάνονται στα Γ.Β.Ε ως Γ.Β.Ε3.

Με το συνολικό κόστος των Γ.Β.Ε ως Γ.Β.Ε4 χρεώνεται ο λογ/σμός «Παραγωγή σε εξέλιξη» ως ΠΕ2 με αντίστοιχη πίστωση του λογαριασμού Γ.Β.Ε.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΗΣ ΡΟΗΣ ΤΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΣΤΟΥΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥΣ

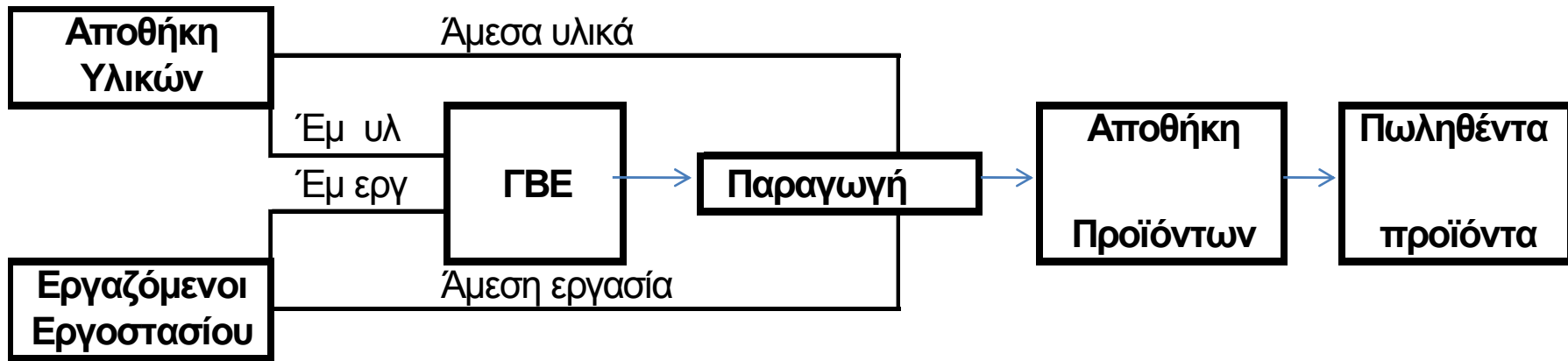
Στο λογαριασμό **«Παραγωγή σε εξέλιξη»** περιλαμβάνονται τα κόστη για όλα τα προϊόντα που είναι στη παραγωγή.

Όταν τα έτοιμα προϊόντα μεταφέρονται από την παραγωγή στην αποθήκη των ετοιμών προϊόντων, το κόστος παραγωγής μεταφέρεται από τον λογαριασμό **«Παραγωγή σε εξέλιξη»** στο λογαριασμό **«Έτοιμα προϊόντα»**, χρεώνοντας τον λογαριασμό των ετοιμών προϊόντων με ΕΠ1, με αντίστοιχη πίστωση του λογαριασμού **«Παραγωγή σε εξέλιξη»** με ΠΕ4.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΗΣ ΡΟΗΣ ΤΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΣΤΟΥΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥΣ

Το τελευταίο στάδιο του κύκλου της ροής του κόστους του προϊόντος είναι η πώληση του έτοιμου προϊόντος.

Κατά το στάδιο αυτό μεταφέρεται το κόστος του προϊόντος από τον λογ/σμό του ενεργητικού «Έτοιμα προϊόντα» στο λογ/σμό εξόδων «Κόστος Πωληθέντων», χρεώνοντας τον λογαριασμό «**Κόστος Πωληθέντων**» ΚΠ1 με αντίστοιχη πίστωση του λογ/σμού «Έτοιμα προϊόντα» ΕΠ2.

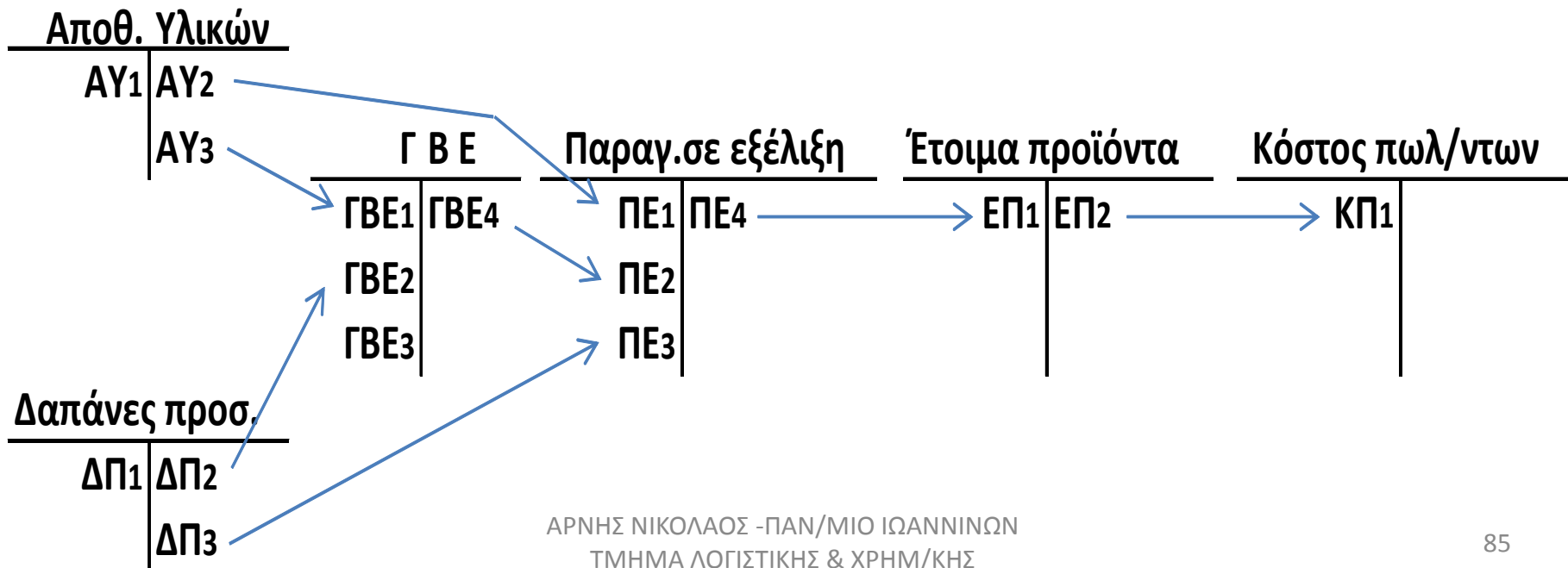

Πηγές που μπαίνουν στην παραγωγή

Διαδικασία παραγωγής

Έτοιμες μονάδες που μεταφέρθηκαν στην αποθήκη

Προϊόντα που πουλήθηκαν

ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΤΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Ανάλογα με την μεταβολή του **όγκου παραγωγής** ή του **βαθμού απασχόλησης** το κόστος κατατάσσεται:

- Σταθερό κόστος
- Μεταβλητό κόστος
- Μικτό ή ημιμεταβλητό
- Κλιμακωτό ή ημισταθερό

Η διάκριση αυτή παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον επειδή χρησιμοποιείται ευρύτατα στη λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων, μαζί με άλλους εξειδικευμένους τύπους κόστους τόσο από τον ιδιωτικό όσο και από τον δημόσιο τομέα.

Σταθερό κόστος είναι το κόστος που δημιουργείται από την ύπαρξη της επιχείρησης.

Είναι ανεξάρτητο του όγκου παραγωγής ή του βαθμού απασχόλησης και συνεπώς παραμένει αμετάβλητο στις μεταβολές του όγκου παραγωγής ή του βαθμού απασχόλησης.

π.χ αποσβέσεις, ασφάλιστρα, δημοτικά τέλη, ενοίκια, αμοιβές διοικητικών και τεχνικών στελεχών κλπ.

Μεταβλητό είναι το κόστος που στο σύνολό του επηρεάζεται από τη μεταβολή του βαθμού απασχόλησης ή του όγκου της παραγωγής.

π.χ πρώτες ύλες, βοηθητικές ύλες, ημερομίσθια, αξία ηλεκτρικού ρεύματος, οι προμήθειες επί των πωλήσεων κλπ

Οι μεταβολές του όγκου παραγωγής ή του βαθμού απασχόλησης δεν επηρεάζουν με τον ίδιο ρυθμό το μεταβλητό κόστος.

Το μεταβλητό κόστος ανάλογα με το ρυθμό αυξομείωσης διακρίνεται:

- Αναλογικό μεταβλητό κόστος
- Αύξων μεταβλητό κόστος
- Φθίνων μεταβλητό κόστος

Αναλογικό μεταβλητό κόστος είναι εκείνο που μεταβάλλεται ευθέως ανάλογα με τη μεταβολή του όγκου παραγωγής.

Αυτό σημαίνει ότι το αναλογικό κόστος θα αυξομειώνεται στις αυξομειώσεις παραγωγής, **αλλά το ανά μονάδα κόστος του προϊόντος θα είναι σταθερό.**

Αύξων μεταβλητό κόστος είναι το κόστος που αυξάνεται με ρυθμό μεγαλύτερο από το ρυθμό αύξησης του όγκου παραγωγής. π.χ το κόστος του νερού και του ηλεκτρικού όταν ισχύει προοδευτική τιμολόγηση.

Φθίνων μεταβλητό κόστος που αυξάνεται με ρυθμό μικρότερο από το ρυθμό αύξησης του όγκου παραγωγής ή του βαθμού απασχόλησης π.χ το κόστος των υλικών που μειώνεται όσο αυξάνεται η αγοραζόμενη ποσότητα.

Μικτό ή ημιμεταβλητό είναι το κόστος που τουλάχιστον ένα τμήμα του υπάρχει και σε μηδέν βαθμό απασχόλησης, ενώ το υπόλοιπο μεταβάλλεται με το βαθμό απασχόλησης.
π.χ κόστος αμοιβής πωλητών, η ενοικίαση ενός αυτοκινήτου.

Κλιμακωτό ή ημισταθερό ή βαθμιδωτό είναι το κόστος που συνδέεται με ένα ορισμένο επίπεδο απασχόλησης και όχι με τον αντίστοιχο βαθμό απασχόλησης.

Με τον όρο **επίπεδο απασχόλησης** εννοούμε ένα συγκεκριμένο ποσοστό απασχόλησης, εντός του οποίου η **βασική οργανωτική δομή** της επιχείρησης παραμένει σταθερή.

Σε περίπτωση μεταβολής του επιπέδου απασχόλησης θα απαιτηθούν δαπάνες για τη σχετική προσαρμογή της οργανωτικής δομής.

Το κόστος αποτελείται από βαθμίδες σταθερού κόστους, οι οποίες αλλάζουν με ασυνέχειες.

Το κόστος αυτό διατηρείται σταθερό μέσα σε κάποια όρια παραγωγής.

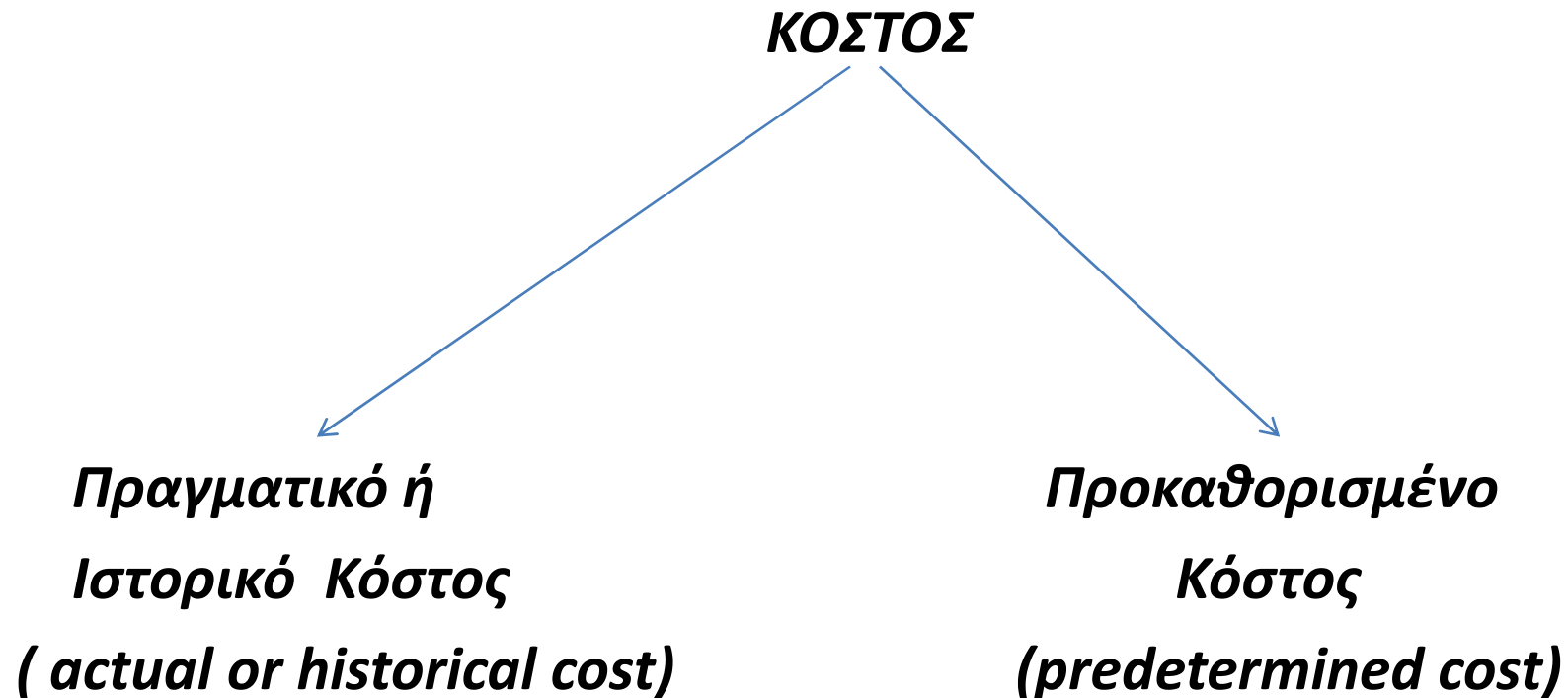
Παράδειγμα βαθμιδωτού ή κλιμακωτού κόστους αποτελεί η μισθοδοσία κάποιων ειδικοτήτων, όπως οι επιστάτες, οι εργοδηγοί, οι επόπτες, οι μηχανικοί παραγωγής, οι αποθηκάριοι.

Το κόστος που θα δημιουργηθεί είναι σταθερό.

π.χ

Ένας καθηγητής μπορεί να διδάξει σε μέχρι 30 το πολύ μαθητές. Αν οι μαθητές γίνουν 45, τότε χρειαζόμαστε 2 καθηγητές, με το κόστος να μη μεταβάλλεται μέχρι να φθάσουμε στους 60 μαθητές.

ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΤΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΣΗΜΕΙΟ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΥ

ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΤΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΣΗΜΕΙΟ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΥ

Πραγματικό ή ιστορικό κόστος είναι το κόστος που προσδιορίζεται μετά την περάτωση της παραγωγής του προϊόντος, έργου κ.λ.π, ή κατά το χρόνο που συντελείται αυτή.

Το κόστος αυτό αποτελεί (κατά την παραδοσιακά τουλάχιστον άποψη) το ένα από τα στοιχεία που απαιτούνται για τον προσδιορισμό του κέρδους της επιχείρησης για το χρονικό διάστημα στο οποίο αναφέρεται. Πέρα απ' αυτό όμως, η σημασία του κόστους αυτού, σαν οργάνου στα χέρια της διοίκησης της επιχείρησης είναι σχετικά μικρή, αν εξαιρέσουμε την χρησιμοποίησή του (μαζί με άλλα στοιχεία) για την πρόβλεψη του κόστους επόμενων περιόδων.

ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΤΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΣΗΜΕΙΟ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΥ

Προκαθορισμένο κόστος είναι το κόστος που υπολογίζεται πριν πραγματοποιηθεί η παραγωγή του προϊόντος, έργου κ.λ.π. Είναι προβλεπόμενο κόστος, για το οποίο η οικονομική μονάδα δεν έχει υποστεί ακόμα τις αντίστοιχες δαπάνες. Σε αντίθεση με το πραγματικό κόστος, το οποίο η επιχείρηση το έχει υποστεί και επομένως είναι αδύνατο να το μεταβάλει, **το προκαθορισμένο κόστος έχει πολύ μεγαλύτερη χρησιμότητα σαν όργανο στη διαδικασία προγραμματισμού, συντονισμού και ελέγχου των επιμέρους δραστηριοτήτων της επιχείρησης και των αντίστοιχων φορέων.**

ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ

Απόθεμα είναι κάθε υλικό που ανήκει στην οικονομική μονάδα και προορίζεται :

- Για να πωληθεί στην κατάσταση που βρίσκεται ή
- Για να βιομηχανοποιηθεί ή
- Για να αναλωθεί για τους σκοπούς της παραγωγής

ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ

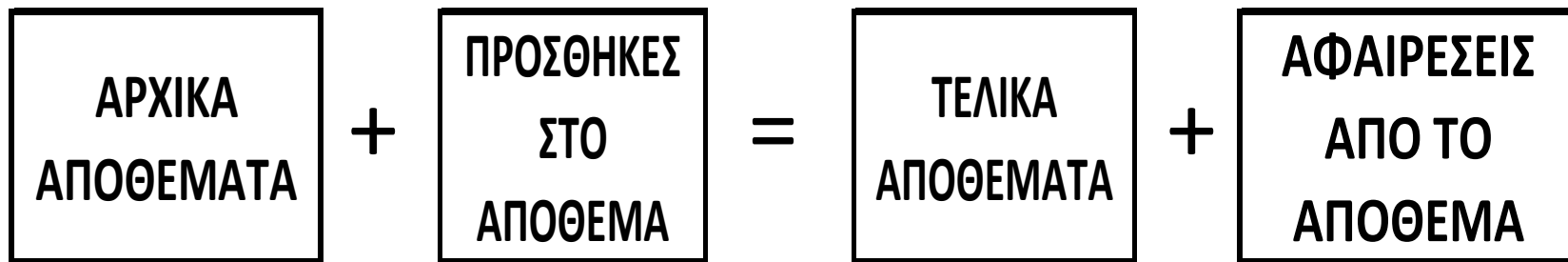
Τα πάσης φύσεως αποθέματα περιλαμβάνονται:

- στην ομάδα 2 του Γενικού Λογιστικού Σχεδίου (Π.Δ 1123/1980)
- στην ομάδα 2 των λογαριασμών των Ε.Λ.Π (Ν. 4308/2014)

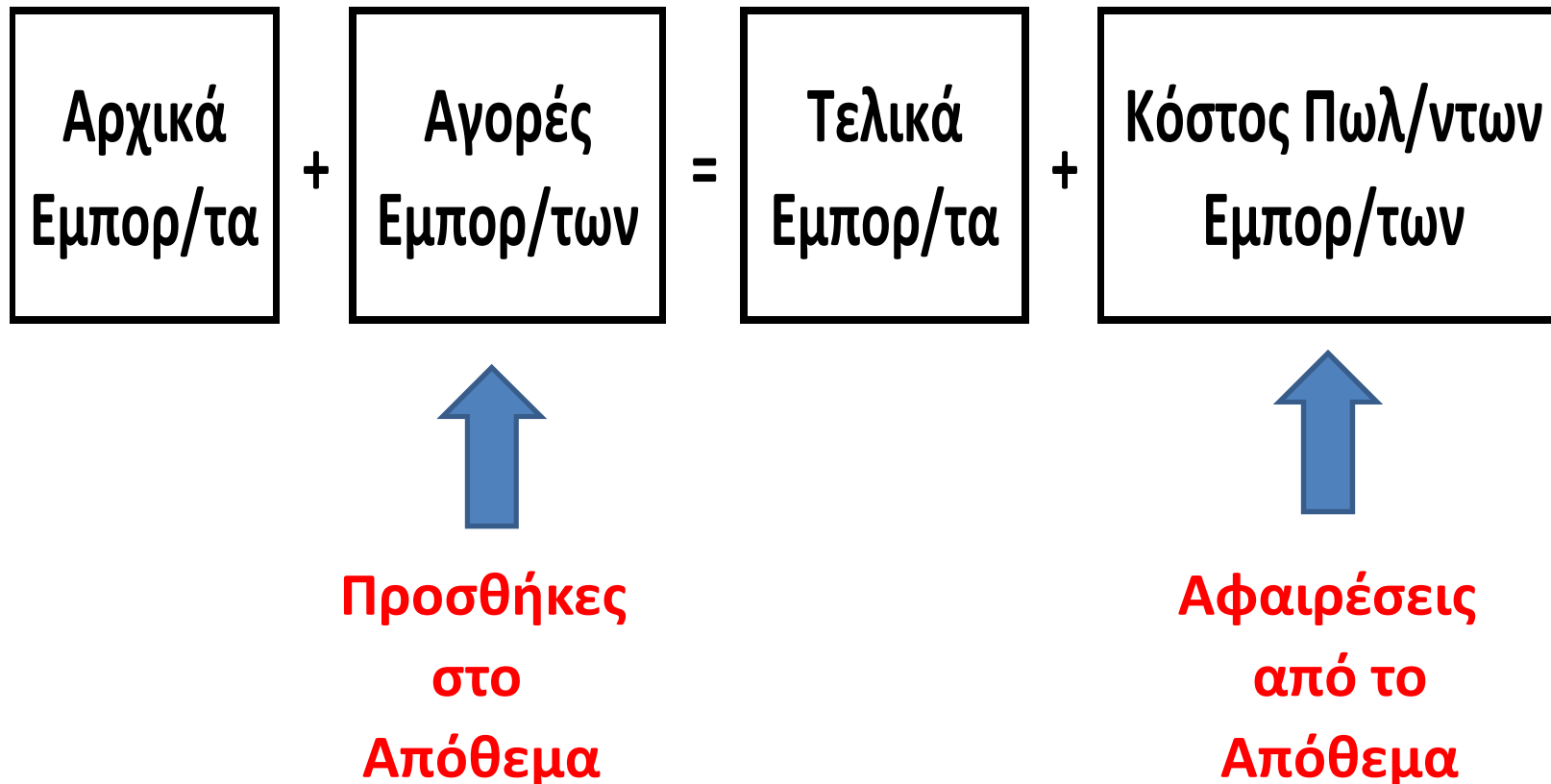
ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ

ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ
ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ	ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ
20 ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ	20 ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ
21 ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΕΤΟΙΜΑ & ΗΜΙΤΕΛΗ	21 ΠΡΟΪΟΝΤΑ
22 ΥΠΟΠΡΟΪΟΝΤΑ ΚΑΙ ΥΠΟΛΕΙΜΜΑΤΑ	22 ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ(Κυκλοφ/ντα)
23 ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΣΕ ΕΞΕΛΙΞΗ	23 ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΣΕ ΕΞΕΛΙΞΗ
24 ΠΡΩΤΕΣ & ΒΟΗΘ. ΥΛΕΣ - ΥΛΙΚΑ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑΣ	24 ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ ΚΑΙ ΥΛΙΚΑ
25 ΑΝΑΛΩΣΙΜΑ ΥΛΙΚΑ	25 ΥΛΙΚΑ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑΣ
26 ΑΝΤΑΛΛΑΚΤΙΚΑ ΠΑΓΙΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	26 ΑΝΤΑΛΛΑΚΤΙΚΑ ΠΑΓΙΩΝ
27	27 ΛΟΙΠΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ
28 ΕΙΔΗ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑΣ	
29 ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ	

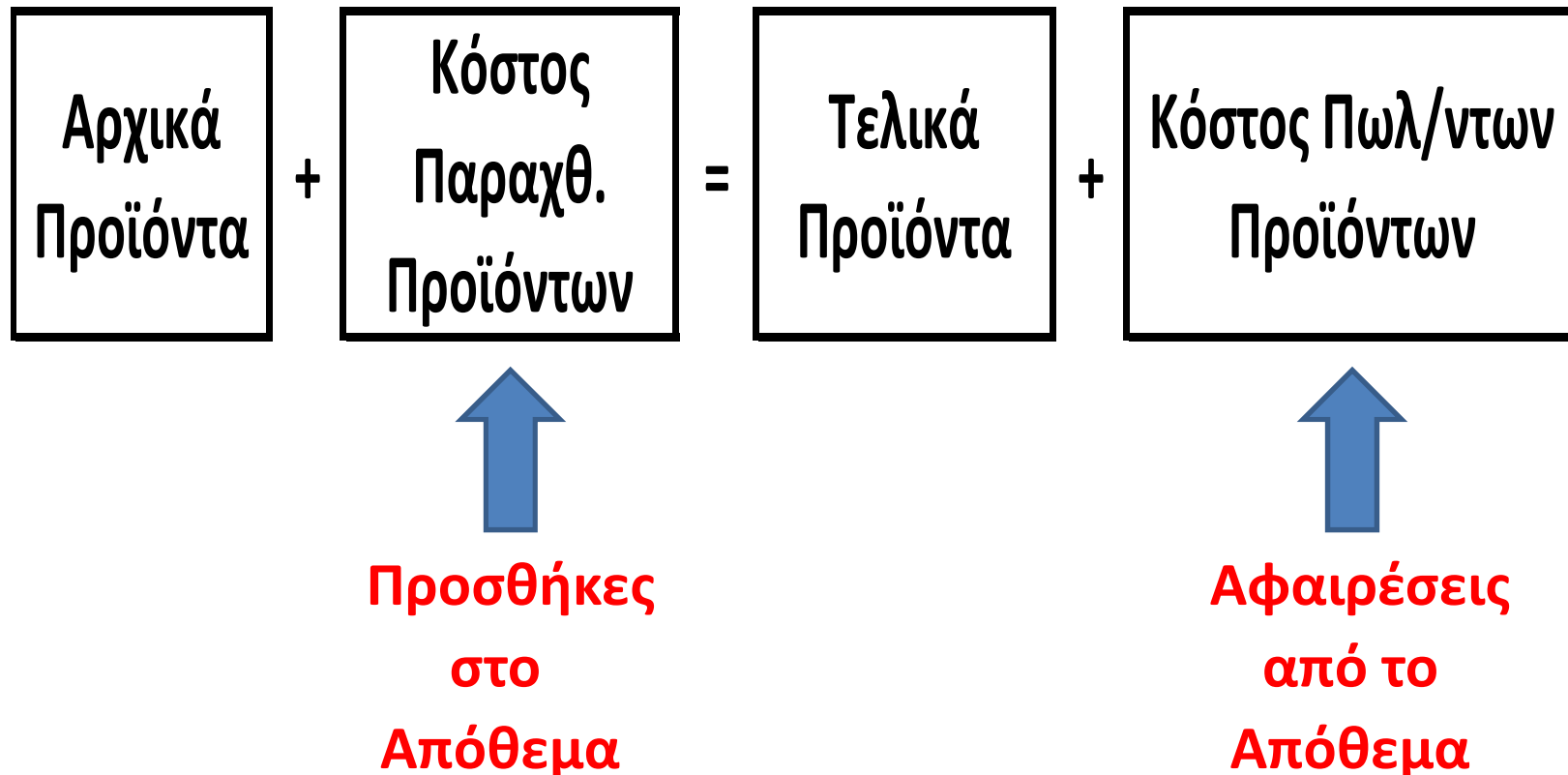
ΒΑΣΙΚΗ ΕΞΙΣΩΣΗ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ

ΒΑΣΙΚΗ ΕΞΙΣΩΣΗ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ (Εμπορεύματα)

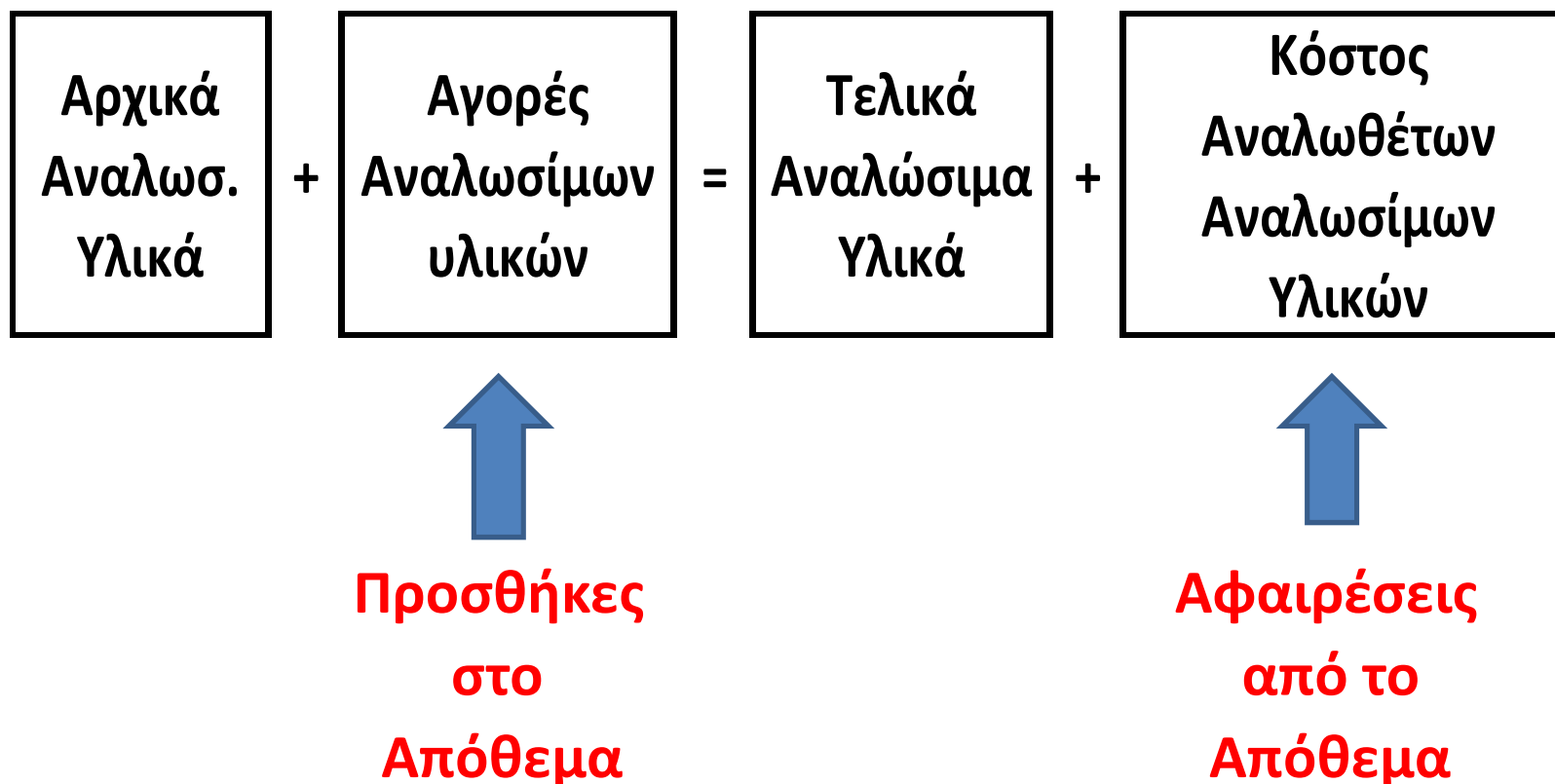
ΒΑΣΙΚΗ ΕΞΙΣΩΣΗ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ (Προϊόντα)

ΒΑΣΙΚΗ ΕΞΙΣΩΣΗ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ (Πρώτες ύλες)

ΒΑΣΙΚΗ ΕΞΙΣΩΣΗ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ **(Αναλώσιμα υλικά)**

ΤΟ ΚΟΣΤΟΣ ΣΤΙΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΡΟΗ ΚΟΣΤΟΥΣ

Όλα τα είδη λειτουργικού κόστους, καθώς και η διαφοροποίηση ανάμεσά στο **κόστος προϊόντος** και το **κόστος περιόδου** συμμετέχουν στη διαμόρφωση των λογιστικών καταστάσεων που συντάσσει και παρουσιάζει μια επιχείρηση.

ΤΟ ΚΟΣΤΟΣ ΣΤΙΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΡΟΗ ΚΟΣΤΟΥΣ

Τα στελέχη των βιομηχανικών επιχειρήσεων **συντάσσουν σχέδια καταστάσεων**, που παρουσιάζουν

- το κόστος παραχθέντων προϊόντων
- το κόστος πωληθέντων προϊόντων και
- τα αποτελέσματα χρήσης

όπως προκύπτουν από τα δεδομένα της επιχείρησης, **τα οποία προορίζονται για εσωτερική χρήση** από τα υπεύθυνα στη λήψη των αποφάσεων στελέχη.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 5.

***ΣΧΕΔΙΟΥ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΟΣΤΟΥΣ ΠΑΡΑΧΘΕΤΩΝ ΤΗΣ
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ***

«ΔΕΛΤΑ ΑΕ»

ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1/1/20ΧΧ – 31/12/20ΧΧ

Άμεσα υλικά

Πρώτες ύλες 1/1/20XX	50.000	
Συν: Αγορές πρώτων υλών	300.000	
Πρώτες ύλες διαθέσιμες για χρήση	350.000	
Μείον: Πρώτες ύλες 31/12/20XX	35.000	
Πρώτες ύλες αναλωθείσες		315.000
Άμεση εργασία		400.000

Γ.Β.Ε.

Αποσβέσεις κτιρ. εγκατ. εργ/σίου	115.000	
Αποσβέσεις μηχαν. εγκατ. εργ/σίου	80.000	
Ηλεκτρικό ρεύμα παραγωγής	70.000	
Φωτισμός εργοστασίου	5.000	
Ααφάλιστρα	13.000	
Έμμεσα υλικά	25.000	
Έμμεση εργασία	75.000	
Σύνολο Γ.Β.Ε		383.000
Σύνολο δαπανών μεταποίησης		1.098.000
Συν : Ημικατεργασμένα 1/1/20XX		42.000
Μείον: Ημικατεργασμένα 31/12/20XX		40.000
Κόστος παραχθέντων προϊόντων		1.100.000

**ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΣΧΕΔΙΟΥ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ
ΚΟΣΤΟΥΣ ΠΩΛΗΘΕΝΤΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ
ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ «ΔΕΛΤΑ ΑΕ»
ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1/1/20ΧΧ – 31/12/20ΧΧ**

Απόθεμα ετοιμών προϊόντων 1/1/20ΧΧ	85.000
Συν: Κόστος παραχθέντων προϊόντων	1.100.000
	<hr/>
Κόστος προϊόντων διαθέσιμων για πώληση	1.185.000
Μείον: Απόθεμα ετοιμών προϊόντων 31/12/20ΧΧ	102.000
	<hr/>
Κόστος πωληθέντων προϊόντων	1.083.000

**ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΣΧΕΔΙΟΥ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ
ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ «ΔΕΛΤΑ ΑΕ»
ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1/1/20ΧΧ – 31/12/20ΧΧ**

Έσοδα από πωλήσεις	2.000.000
Μείον : Κόστος πωληθέντων προϊόντων	1.083.000
	<hr/>
Μικτό περιθώριο κέρδους	917.000
Μείον : Έξοδα πώλησης και διοίκησης	400.000
	<hr/>
Κέρδη προ φόρων	517.000
φόρος επι των κερδών (517.000 Χ 26%)	134.420
	<hr/>
Καθαρό κέρδος	382.580
	<hr/>

ΑΣΚΗΣΗ 3.

Στη βιομηχανική επιχείρηση «ΗΦΑΙΣΤΟΣ» δίνονται τα παρακάτω στοιχεία που αφορούν την τελευταία διαχειριστική περίοδο.

Αποθέματα	1η Ιανουαρίου	31η Δεκεμβρίου
Πρώτες ύλες	50.000 €	60.000 €
Παραγωγή σε εξέλιξη	20.000 €	15.000 €
Έτοιμα προϊόντα	90.000 €	110.000 €

Έξοδα διοίκησης	250.000
Έξοδα πώλησης	350.000
Αμοιβές μηχανικών παραγωγής	600.000
Αγορές πρώτων υλών	900.000
Αποσβέσεις εγκατ/σεων εργοστασίου	120.000
Αποσβέσεις μηχ/των παραγωγής	90.000
Αμοιβές & εργοδοτικές εισφορές εργαζομένων στο τμήμα συντήρησης	60.000
Φωτισμός εργοστασίου	40.000

Ασφάλιστρα εργοστασίου & μηχ/των	50.000
Έσοδα από πωλήσεις	3.500.000
Αμοιβές εργαζ/νων στη παραγωγή	500.000
Ηλεκτρικό ρεύμα παραγωγής	200.000
Έμμεσα υλικά	50.000
Έμμεσα εργατικά	60.000
Εργοδοτικές εισφορές εργαζομένων στη παραγωγή	130.000

Ζητείται:

- 1) Το κόστος παραχθέντων προϊόντων
- 2) Το κόστος πωληθέντων προϊόντων
- 3) Το αποτέλεσμα χρήσης

ΛΥΣΗ

Άμεσα υλικά

Αποθέματα πρώτων υλών αρχής, 1ης Ιανουαρίου	50.000	
(+) Αγορές πρώτων υλών	900.000	
(-) Αποθέματα πρώτων υλών τέλους, 31ης Δεκεμβρ.	<u>(60.000)</u>	890.000

Άμεση εργασία

Αμοιβές εργαζομένων στη παραγωγή	500.000	
Εργοδοτικές εισφορές εργαζ/νων στη παραγωγή	<u>130.000</u>	630.000

Γ.Β.Ε

Αμοιβές μηχανικών παραγωγής	600.000	
Αποσβέσεις εγκαταστάσεων εργοστασίου	120.000	
Αποσβέσεις μηχανημάτων παραγωγής	90.000	
Ηλεκτρικό ρεύμα παραγωγής	200.000	
Φωτισμός εργοστασίου	40.000	
Ασφάλιστρα εργοστασίου & μηχανημάτων	50.000	
Αμοιβές & εργοδ. εισφ. εργαζ. τμήμ. συντήρησης	60.000	
Έμμεσα υλικά	50.000	
Έμμεσα εργατικά	<u>60.000</u>	1.270.000

ΣΥΝΟΛΟ ΔΑΠΑΝΩΝ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ

(+) Παραγωγή σε εξέλιξη 1ης Ιανουαρίου		20.000
(-) Παραγωγή σε εξέλιξη 31ης Δεκεμβρίου		<u>(15.000)</u>

ΚΟΣΤΟΣ ΠΑΡΑΧΘΕΝΤΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

2.795.000

ΛΥΣΗ

Έτοιμα προϊόντα αρχής, 1ης Ιανουαρίου	90.000
(+) ΚΟΣΤΟΣ ΠΑΡΑΧΘΕΝΤΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	2.795.000
(-) Έτοιμα προϊόντα τέλους, 31ης Δεκεμβρίου	(110.000)
ΚΟΣΤΟΣ ΠΩΛΗΘΕΝΤΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	<u>2.775.000</u>
Έσοδα από πωλήσεις	3.500.000
(-) ΚΟΣΤΟΣ ΠΩΛΗΘΕΝΤΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	<u>(2.775.000)</u>
Μικτό Κέρδος	725.000
(-) Έξοδα διοίκησης	(250.000)
(-) Έξοδα πώλησης	<u>(350.000)</u>
Κέρδη προ φόρων	<u>125.000</u>
(-) Φόρος εισοδήματος	<u>?</u>
ΚΑΘΑΡΟ ΚΕΡΔΟΣ	<u>?</u>

ΑΣΚΗΣΗ 4.

Η βιομηχανική επιχείρηση «ΔΡΟΜΕΑΣ ΑΕ», παράγει το μοναδικό προϊόν Π1 και παρουσιάζει τα παρακάτω υπόλοιπα στους λογ/σμούς στις 31/1/20Χ1.

Ενοίκιο εργοστασίου 22.000 €

Φωτισμός & ενέργεια παραγωγικής διαδικασίας 7.000 €

Άμεση εργασία 360.000 €, Έμμεση εργασία 130.000 €

Μισθοδοσία προσωπικού τμημάτων διοίκησης & πωλήσεων 45.600 €

Προμήθειες πωλητών 12.500 €, Τόκοι χρεωστικοί 28.000 €

Λοιπά Γ.Β.Ε 33.000 €

Αγορές πρώτης ύλης Υ1, μονάδες 16.000 X 6 € / μονάδα (1^η εισαγωγή)

Αγορές πρώτης ύλης Υ1, μονάδες 10.000 X 5 € / μονάδα (2^η εισαγωγή)

Αποθέματα πρώτης ύλης 1^{ης} Ιανουαρίου μονάδες 2.000 X 7 € / μονάδα

Η αποτίμηση των αποθεμάτων της πρώτης ύλης πραγματοποιείται με τη μέθοδο F.I.F.O.

Για να παραχθεί 1 μονάδα ετοιμού προϊόντος απαιτείται 1 μονάδα πρώτης ύλης.

Οι μονάδες οι οποίες παρήχθησαν, ανήλθαν σε 25.000

Οι πωλήσεις ανήλθαν σε 20.000 μονάδες X 24 € / μον.

Οι μονάδες ετοιμών προϊόντων της 1^{ης} Ιανουαρίου ήταν 5.000 X 18 €/ μον.

Η παραγωγή σε εξέλιξη της 1^{ης} Ιανουαρίου ανήλθε σε 13.000 μονάδες, κόστους 24.000 €, ενώ η παραγωγή σε εξέλιξη της 31^{ης} Ιανουαρίου σε 5.000 μονάδες, κόστους 34.000 €.

Το κόστος του μηχανολογικού εξοπλισμού του εργοστασίου ανήλθε σε 60.000 €, ενώ το κόστος του εξοπλισμού διοίκησης και πωλήσεων ανήλθε σε 35.000.

Ο ωφέλιμος χρόνος ζωής όλου του εξοπλισμού ανέρχεται στα 10 έτη.

Ζητείται:

Η κατάσταση του κόστους παραχθέντων για τον μήνα Ιανουάριο του 20Χ1.

ΛΥΣΗ

Αποθέματα πρώτης ύλης 1-1-20X1 2.000 μονάδες

Αγορές πρώτων υλών (16.000 + 10.000) 26.000 μονάδες

Μονάδες που διατέθηκαν στη παραγωγή 28.000

Μονάδες που χρησιμοποιήθηκαν (25.000)

Αποθέματα πρώτης ύλης 31-1-20X1 3.000 μονάδες

*Μια μονάδα ετοιμού
απαιτεί μία μονάδα
πρώτης ύλης*

Λόγω F.I.F.O

Αξία αποθ/των πρ. ύλης 31-1-20X1: **3.000 μον.** X 5 €/μον = **15.000 €**

Αξία αγορών πρ. ύλης : (16.000 X 6) + (10.000 X 5) = **146.000 €**

Αξία αποθ/των πρ. ύλης 1-1-20X1: 2.000 μον. X 7 €/μον. = **14.000 €**

Απόσβεση μηχανολογικού εξοπλισμού: 60.000 X 10% X 1/12 = **500 €**

ΛΥΣΗ

Άμεσα υλικά

Αποθέματα πρώτης ύλης 1-1-20X1	14.000	
(+) Αγορές πρώτης ύλης	146.000	
(-) Αποθέματα πρώτης ύλης 31-1-20X1	(15.000)	145.000

Άμεση εργασία

360.000

Γ.Β.Ε

Ενοίκιο εργοστασίου	22.000	
Φωτισμός, ενέργεια	7.000	
Έμμεσος εργασία	130.000	
Λοιπά Γ.Β.Ε	33.000	

Απόσβεση μηχαν/κού εξοπλισμού	500	192.500
-------------------------------	-----	----------------

ΣΥΝΟΛΟ ΔΑΠΑΝΩΝ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ

697.500

(+) Παραγωγή σε εξέλιξη 1-1-20X1	24.000	
(-) Παραγωγή σε εξέλιξη 31-1-20X1	(34.000)	

ΚΟΣΤΟΣ ΠΑΡΑΧΘΕΝΤΩΝ

687.500

Στις **επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών**, η καταγραφή και η ταξινόμηση του κόστους είναι το ίδιο σημαντική όπως και στις βιομηχανικές επιχειρήσεις.

Οι επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών διαθέτουν σύστημα παραγωγής. **Η υπηρεσία που είναι το παραγόμενο προϊόν καταναλώνεται ταυτόχρονα με την παραγωγή της**, σε αντίθεση με το βιομηχανικό προϊόν το οποίο μπορεί να αποθηκευτεί και να αποθεματοποιηθεί.

Στις επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών το κόστος για τη παροχή υπηρεσίας και τα λοιπά έξοδα λειτουργίας περιλαμβάνονται στα λειτουργικά έξοδα και αντιμετωπίζονται ως κόστος περιόδου.

***ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΣΧΕΔΙΟΥ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ***

Παράδειγμα 6.

Κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης **ναυτιλιακής εταιρείας** που εκμεταλλεύεται ένα πλοίο παρέχοντας υπηρεσίες:

- Μεταφοράς επιβατών
- Εμπορευμάτων και
- Αυτοκινήτων

Λειτουργικά έσοδα	
Επιβάτες	8.705.000
Εμπορεύματα	195.000
Ναυλώσεις κ.λ.π	110.000
Σύνολο λειτουργικών εσόδων	9.010.000
Λειτουργικά έξοδα	
Μισθοί & ημερομίσθια	4.000.000
Αποσβέσεις	460.000
Καύσιμα	2.140.000
Διάφορες προμήθειες	420.000
Λοιπά λειτουργικά έξοδα	945.000
Σύνολο λειτουργικών εξόδων	7.965.000
Λειτουργικά κέρδη	1.045.000
Λοιπά έξοδα	95.000
Κέρδη προ φόρων	950.000
Φόρος	247.000
Καθαρά κέρδη	703.000

Ερωτήσεις.....

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ
ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΑΣ